

Έκδοση
στην ελληνική γλώσσα

Ανακοινώσεις και Πληροφορίες

<u>Ανακοίνωση αριθ.</u>	<u>Περιεχόμενα</u>	<u>Σελίδα</u>
	I <i>Ανακοινώσεις</i>	
	.....	
	II <i>Προπαρασκευαστικές πράξεις</i>	
	Επιτροπή των Περιφερειών	
	46η σύνοδος ολομέλειας της 10ης Οκτωβρίου 2002	
2003/C 66/01	Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα την «Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και στην Επιτροπή των Περιφερειών “Πίνακας αποτελεσμάτων σχετικά με την υλοποίηση της ατζέντας κοινωνικής πολιτικής”»	1
2003/C 66/02	Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα: — την «Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο “Για έναν ολοκληρωμένο ευρωπαϊκό σιδηροδρομικό χώρο”», — την «Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την ασφάλεια των κοινοτικών σιδηροδρόμων, η οποία τροποποιεί την οδηγία 95/18/EK του Συμβουλίου σχετικά με τις άδειες σε σιδηροδρομικές επιχειρήσεις και την οδηγία 2001/14/EK σχετικά με την κατανομή της χωρητικότητας των σιδηροδρομικών υποδομών και τις χρεώσεις για τη χρήση σιδηροδρομικής υποδομής καθώς και με την πιστοποίηση ασφάλειας»,	

	<ul style="list-style-type: none"> — την «Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση της οδηγίας 96/48/ΕΚ του Συμβουλίου και της οδηγίας 2001/16/ΕΚ σχετικά με τη διαλειτουργικότητα του διευρωπαϊκού σιδηροδρομικού συστήματος», — την «Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τροποποίηση της οδηγίας 91/440/ΕΟΚ του Συμβουλίου για την ανάπτυξη των κοινοτικών σιδηροδρόμων», — την «Πρόταση Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί θεσπίσεως Ευρωπαϊκού Οργανισμού Σιδηροδρόμων», και — την «Σύσταση για Απόφαση του Συμβουλίου με την οποία εξουσιοδοτείται η Επιτροπή να διαπραγματευθεί τους όρους προσχώρησης της Κοινότητας στη Σύμβαση σχετικά με τις διεθνείς σιδηροδρομικές μεταφορές (COTIF) της 9ης Μαΐου 1980, όπως τροποποιείται από το Πρωτόκολλο του Βιλνίους της 3ης Ιουνίου 1999» 	5
2003/C 66/03	Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών σχετικά με την «Ανακοίνωση της Επιτροπής — Πρώτη έκθεση προόδου σχετικά με την οικονομική και κοινωνική συνοχή Σύνοψη και προσεχή βήματα»	11
2003/C 66/04	Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών για <ul style="list-style-type: none"> — την «Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — Προσέγγιση συνεργασίας για το μέλλον του ευρωπαϊκού τουρισμού» και — την «Έκθεση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — Σε συνέχεια του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 21ης Σεπτεμβρίου: η κατάσταση στον Ευρωπαϊκό τομέα Τουρισμού» 	14
2003/C 66/05	Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Ο δρόμος προς ένα Σύνταγμα για τους ευρωπαίους πολίτες»	21
2003/C 66/06	Ψήφισμα της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα τις «Πρόσφατες καταστροφές που προκλήθηκαν από τις πλημμύρες στην Ευρώπη και την δημιουργία ταμείου αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης»	26

II

(Προπαρασκευαστικές πράξεις)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα την «Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και στην Επιτροπή των Περιφερειών “Πίνακας αποτελεσμάτων σχετικά με την υλοποίηση της ατζέντας κοινωνικής πολιτικής”»

(2003/C 66/01)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ,

έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και στην Επιτροπή των Περιφερειών «Πίνακας αποτελεσμάτων σχετικά με την υλοποίηση της ατζέντας κοινωνικής πολιτικής», COM(2002) 89 τελικό·

έχοντας υπόψη την απόφαση που έλαβε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 19 Φεβρουαρίου 2002 να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών, σύμφωνα με το άρθρο 265 παράγραφος 1 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας·

έχοντας υπόψη την απόφαση που έλαβε το Προεδρείο της ΕΤΠ στις 6 Φεβρουαρίου 2002 να αναθέσει στην επιτροπή «Οικονομική και Κοινωνική Πολιτική» τις προπαρασκευαστικές εργασίες για αυτό το θέμα·

έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής «Ατζέντα κοινωνικής πολιτικής», COM(2000) 379 τελικό·

έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής «Πίνακας αποτελεσμάτων όσον αφορά την υλοποίηση της ατζέντας κοινωνικής πολιτικής», COM(2001) 104 τελικό·

έχοντας υπόψη τη γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών για την «Ατζέντα κοινωνικής πολιτικής» (CdR 300/2000 fin)⁽¹⁾·

έχοντας υπόψη το σχέδιο γνωμοδότησης (CdR 167/2002 rev.) της επιτροπής «Οικονομική και Κοινωνική Πολιτική», που υιοθετήθηκε στις 11 Ιουνίου 2002 (ισηγητής: ο κ. Gustav — S — EPP, μέλος του Δημοτικού Συμβουλίου της Solna)·

υιοθέτησε ομόφωνα κατά την 46η σύνοδο ολομέλειάς της που πραγματοποιήθηκε στις 10 Οκτωβρίου 2002 την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Οι απόψεις της ΕΤΠ για την ανακοίνωση

1.1. Η ΕΤΠ θεωρεί πολύ θετικό το γεγονός ότι συνεχίζεται η διαδικασία που ξεκίνησε στη Λισαβόνα. Παρατηρεί με χαρά ότι τονίζεται η σύνδεση μεταξύ οικονομικής πολιτικής, κοινωνικής πολιτικής και πολιτικής για την απασχόληση και ότι θεσπίζεται μια ευρωπαϊκή πολιτική αλληλεγγύης. Ο ετήσιος πίνακας αποτελεσμάτων σχετικά με την υλοποίηση της ατζέντας κοινωνικής πολιτικής είναι ένα από τα μέσα για την παρακολούθηση της εξέλιξης αυτής της διαδικασίας.

⁽¹⁾ ΕΕ C 144 της 16.5.2001, σ. 55.

1.2. Η ΕΤΠ επικροτεί την αλλαγή της διάρθρωσης και του περιεχομένου του πίνακα αποτελεσμάτων, στον οποίο συμπεριλαμβάνεται τώρα κατάλογος με τις προγραμματισθείσες πρωτοβουλίες. Παρέχεται έτσι καλύτερη εικόνα της εξέλιξης των εργασιών. Η ΕΤΠ χαιρέται επίσης ιδιαίτερα για το γεγονός ότι σημαντικό μέρος του πίνακα αποτελεσμάτων είναι αφιερωμένο την παρακολούθηση των κοινωνικών προβλημάτων.

1.3. Η ΕΤΠ λυπάται που παρέλαβε τόσο αργά τον πίνακα αποτελεσμάτων: φρονεί ότι θα έπρεπε να της αποσταλεί αρκετά νωρίς ώστε να μπορέσει να εκδώσει γνωμοδότηση πριν από την εαρινή σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.

1.4. Η ΕΤΠ επικροτεί τη σχεδιαζόμενη αξιολόγηση της ατζέντας κοινωνικής πολιτικής. Είναι σημαντικό να αποτιμηθεί η πρόοδος των εργασιών για την ατζέντα κοινωνικής πολιτικής και να εξεταστούν πιθανές αλλαγές της στο μέλλον. Αυτή είναι μία πτυχή της ευελιξίας της εν λόγω ατζέντας.

1.5. Η ΕΤΠ επικροτεί την υπογράμμιση του σημαντικού ρόλου που διαδραματίζουν οι τοπικές και περιφερειακές αρχές στις εργασίες της ατζέντας κοινωνικής πολιτικής. Για να έλθει η Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες της και να καταστεί πιο δημοκρατική και πιο ανοικτή, χρειάζεται να συνεχισθεί η ενεργός συνεργασία με τις τοπικές και περιφερειακές αρχές και να επιδιωχθεί η περαιτέρω ενίσχυση του ρόλου τους, σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και Κοινοτικό επίπεδο, ιδίως στο πλαίσιο της ανοικτής μεθόδου συντονισμού. Έτσι η ΕΕ θα κάνει πράξη την εφαρμογή των αρχών της επικουρικότητας και αναλογικότητας. Κατ' αυτόν τον τρόπο διασφαλίζεται, επίσης, μια διαφοροποιημένη προσέγγιση της υλοποίησης, που υποστηρίζει τους πολίτες στις σχέσεις τους με την τοπική και περιφερειακή δημοκρατία. Πρέπει να ενθαρρυνθούν οι ανταλλαγές εμπειριών και ορθών πρακτικών σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

1.6. Η ΕΤΠ επικροτεί την αξιολόγηση της ανοικτής μεθόδου συντονισμού που έχει προγραμματίσει η Επιτροπή για την ετήσια στρατηγική πολιτικής της για το 2003⁽¹⁾. Η Επιτροπή προτιμάται να διαβουλευθεί και με άλλα όργανα σχετικά με την εν λόγω αξιολόγηση και με μελλοντικές προτάσεις για την εφαρμογή της ανοικτής μεθόδου συντονισμού. Η ανοικτή μέθοδος συντονισμού είναι βασικά μια εθελοντική διαδικασία και είναι σημαντικό να παραμείνει εθελοντική.

1.7. Η ΕΤΠ φρονεί ότι ο κοινωνικός διάλογος αποτελεί σημαντικό μέσο και επικροτεί τη σχεδιαζόμενη επανεξέτασή του. Ο κοινωνικός διάλογος συμπεριλαμβάνει τη στενότερη συνεργασία των κοινωνικών εταίρων και ένα κοινό βήμα ανταλλαγής εμπειριών. Έχει συμβάλει σε μεγάλο βαθμό στην εξέλιξη της ΕΕ στον κοινωνικό τομέα. Ωστόσο, έχει καταλήξει να είναι μια πολυδιάστατη έννοια με πολλές ετερόκλητες συνιστώσες, γι' αυτό και η ΕΤΠ επικροτεί την επανεξέτασή του.

1.8. Η ΕΤΠ τονίζει τη σημασία της σταδιακής ανάπτυξης ποιοτικών και ποσοτικών δεικτών για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση. Θα πρέπει να χρησιμοποιούνται μόνο δείκτες που μπορούν να ερμηνευθούν εύκολα από τα κράτη μέλη. Οι δείκτες αυτοί θα πρέπει να βασίζονται, στο μέτρο του δυνατού, σε ήδη διαθέσιμα δεδομένα, για να αποφευχθεί η επιβάρυνση των τοπικών και περιφερειακών αρχών με τη συλλογή περαιτέρω δεδομένων.

2. Παρατηρήσεις της ΕΤΠ για την ανακοίνωση

Γενικές παρατηρήσεις

2.1. Η ΕΤΠ φρονεί ότι στον πίνακα αποτελεσμάτων θα πρέπει να παρουσιάζεται πιο ευδιάκριτα η πρόοδος που έχει συντελεσθεί σε σχέση με τους στόχους της στρατηγικής της Λισαβόνας. Η σαφέστερη αυτή παρουσίαση θα διευκόλυνε την παρακολούθηση και θα επικέντρωνε την προσοχή στα έμπρακτα αποτελέσματα. Θα διευκόλυνε ακόμη τον κοινό πολίτη να μελετήσει τα αποτελέσματα του έργου της ατζέντας κοινωνικής πολιτικής.

2.2. Η ΕΤΠ θεωρεί ότι ο ευρύς χαρακτήρας της ατζέντας κοινωνικής πολιτικής είναι ορθός, αλλά για να μπορέσει η ατζέντα να οδηγήσει σε συγκεκριμένα αποτελέσματα πρέπει να διασαφηνιστούν οι προτεραιότητες, οι οποίες εξακολουθούν να είναι υπερβολικά πολλές και γενικόλογες. Έτσι, δυσχεραίνεται η παρακολούθησή τους, όπως και η κατανόηση των αποτελεσμάτων.

Η ΕΤΠ προτείνει, συνεπώς, να διασαφηνιστούν περισσότερο οι προτεραιότητες κατά την επανεξέταση της ατζέντας το 2003.

2.3. Η ΕΤΠ φρονεί ότι η ατζέντα κοινωνικής πολιτικής και το ευρωπαϊκό μοντέλο ευημερίας αποτελούν εξαιρετικά σημαντικούς παράγοντες στην ΕΕ. Για να εξασφαλιστεί η επιτυχία της εφαρμογής της ατζέντας κοινωνικής πολιτικής και του ευρωπαϊκού μοντέλου ευημερίας, απαιτείται να δοθεί στις τοπικές και περιφερειακές αρχές η δυνατότητα να βρουν τις ενδεδειγμένες για τους πολίτες λύσεις. Για να γίνει αποδεκτό το σύστημα, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι αξίες και οι παραδόσεις των πολιτών.

Υπάρχουν σημαντικά πλεονεκτήματα σε μια προσέγγιση που βασίζεται στην αρχή της εγγύτητας και στην αποκέντρωση αντί για τη συγκέντρωση των αρμοδιοτήτων. Ως επιχείρημα υπέρ της συγκέντρωσης των αρμοδιοτήτων προβάλλεται συχνά η ισότητα, όμως η ισότητα δεν είναι το ίδιο με την ομοιομορφία. Η συγκέντρωση αρμοδιοτήτων πρέπει να βασίζεται σε γενικότητες που μειώνουν την κατανόηση για τις ανάγκες που υπάρχουν σε τοπικό επίπεδο και εμποδίζουν την ανάληψη δεσμεύσεων και ευθυνών από το άτομο. Η αρμοδιότητα, σε τοπικό επίπεδο, ενισχύει την επιρροή για την «ευημερία» του ατόμου και αυξάνει τις πιθανότητες για την ανάληψη δεσμεύσεων και πόρων.

Η ΕΤΠ πιστεύει ότι πρέπει να δημιουργηθούν καλύτερες προϋποθέσεις για τοπικές και περιφερειακές λύσεις. Οι τοπικές και περιφερειακές αρχές έχουν την ευθύνη στην πράξη για την πολιτική επαφών με τους πολίτες. Η ΕΤΠ προτείνει να εξετασθεί το εν λόγω θέμα κατά την επανεξέταση της ατζέντας κοινωνικής πολιτικής.

2.4. Η ΕΤΠ φρονεί ότι η αξιολόγηση της ανοικτής μεθόδου συντονισμού θα πρέπει να περιλαμβάνει μια κριτική αποτίμηση της συνολικής εφαρμογής αυτής της μεθόδου συντονισμού στην ατζέντα κοινωνικής πολιτικής. Πρέπει να ληφθούν ιδιαίτερα υπόψη οι τοπικές και περιφερειακές εμπειρίες από τη χρησιμοποίηση της μεθόδου, ιδίως όταν πρόκειται για την υλοποίηση εθνικών προγραμμάτων δράσης. Η ΕΤΠ μπορεί να συνεισφέρει υλικά όσον αφορά τις εμπειρίες αυτές.

(1) Ετήσια στρατηγική της πολιτικής για το 2003, SEC(2002) 217/7.

Σε πολλά κράτη μέλη η ανοικτή μέθοδος συντονισμού αφορά καιρία τοπικά και περιφερειακά ζητήματα όσον αφορά την ευθύνη αλλά και τις αρμοδιότητες. Γι' αυτό η αρχή της επικουρικότητας πρέπει να είναι εκείνη που καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο χρησιμοποιείται η σχετική μέθοδος. Είναι πολύ σημαντικό το να συμμετέχουν οι τοπικές και περιφερειακές αρχές σε μια πραγματικά εθνική μέθοδο για τη διαμόρφωση εθνικών θέσεων, εθνικών σχεδίων δράσης και την επεξεργασία δεικτών.

Η ΕΤΠ φρονεί ότι πρέπει να εισαχθεί μια μέθοδος εργασίας που θα βασίζεται στην τοπική και περιφερειακή συνεργασία σε μια εποικοδομητική διαδικασία διαβούλευσης σε επίπεδο κυβερνήσεων και ΕΕ. Αυτό συμφωνεί και με την εξέταση στην οποία προβαίνει η Επιτροπή στη Λευκή Βίβλος για τις μορφές διακυβέρνησης στην ΕΕ (1). Ευνοεί επιπλέον, το ζωντανό διάλογο γύρω από τα κοινωνικά προβλήματα, σε όλα τα επίπεδα της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας.

2.5. Η ΕΤΠ επισημαίνει ότι η διαβούλευση με τις εθνικές αρχές που εκπροσωπούν τις τοπικές και περιφερειακές αρχές ή όργανα χρειάζεται να αναπτυχθεί και να βελτιωθεί σε κοινοτικό επίπεδο. Στην ΕΕ υπάρχουν περισσότερες από 80 000 κοινότητες, κομητείες και περιφέρειες, οι οποίες απασχολούν άνω των 9,4 εκατ. εργαζόμενους με κανονικό ωράριο εργασίας. Πρέπει να συμμετάσχουν, μέσω της ευρωπαϊκής οργάνωσης «Συμβούλιο των Κοινοτήτων και των Περιφερειών της Ευρώπης» (CEMR) στην ευρωπαϊκή διαδικασία διαβούλευσης για τα εργασιακά προβλήματα. Η Επιτροπή δημιουργεί πρόβλημα που δεν μεταχειρίζεται τις εν λόγω εργοδότες ως πλήρη μέλη του κοινωνικού διαλόγου, παρ' όλες τις δημοκρατικές ρίζες που διαθέτουν στην τοπική κοινωνία. Η μελέτη για την αντιπροσωπευτικότητα (2) σχετικά με το δημόσιο ως εργοδότη, που πραγματοποίησε το πανεπιστήμιο της Λουβαίν, κατόπιν παραγγελίας της Επιτροπής, αποτελεί σημαντικότερη συνεισφορά για τη μεγαλύτερη κατανόηση της εν λόγω σημαντικής ομάδας εργοδοτών του δημόσιου τομέα.

Περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας

2.6. Η ΕΤΠ φρονεί ότι είναι σωστή η εξέταση της στρατηγικής για την απασχόληση. Επιθυμεί επίσης να τονίσει ότι χρειάζεται να ενισχυθεί η τοπική και η περιφερειακή διάσταση και να εξετασθεί η προσέγγιση «εκ των κάτω προς τα άνω» όταν πρόκειται για τη στρατηγική απασχόλησης. Τα κοινοτικά και περιφερειακά όργανα πιστεύουν ότι τα κράτη μέλη συνεχίζουν να ελέγχουν στενά τα τοπικά και περιφερειακά αναπτυξιακά θέματα. Έτσι, δεν αρκεί το να αναγνωρίζεται η σημασία του τοπικού και περιφερειακού επιπέδου, χωρίς να του δίνονται οι εξουσίες και τα μέσα να εργασθεί. Ανάλογα με τις περιφερειακές διαφορές θα πρέπει να διαφοροποιούνται και οι δράσεις για τη δημιουργία απασχόλησης.

2.7. Όλες οι κατευθυντήριες γραμμές της στρατηγικής για την απασχόληση, εκτός πιθανόν της 12, αφορούν θέματα για τα οποία είναι αρμόδια τα κοινοτικά και περιφερειακά όργανα, στα περισσότερα κράτη μέλη, ανάλογα με το ρόλο τους. Γι' αυτό η ΕΤΠ προτείνει να καταχωρηθεί μια σαφής παραπομπή στις κατευθυντήριες γραμμές για το 2003 ώστε ο ρόλος των τοπικών και των περιφερειακών αρχών να θεωρείται πρωταρχικής σημασίας κατά την εκτέλεση της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση.

2.8. Η ΕΤΠ συμεριζεται την άποψη της Επιτροπής ότι η διαβίου μάθηση αποτελεί το εργαλείο που θα δημιουργήσει υψηλό μορφωτικό επίπεδο στην Ευρώπη, που με τη σειρά του θα οδηγήσει σε μεγαλύτερη ανάπτυξη.

Πανεπιστήμια και ανώτερα εκπαιδευτικά ιδρύματα σε στενή συνεργασία με τον επιχειρηματικό κόσμο πρέπει να διαμορφώσουν την εκπαίδευση με τρόπο που να ανταποκρίνεται στις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Η συνεργασία πρέπει να διαπνέεται από αμοιβαιότητα και να αποτελεί αυτοτελές μέρος τόσο της εκπαίδευσης όσο και της έρευνας. Η ανάπτυξη δεξιοτήτων σύμφωνα με τις ανάγκες για συγκεκριμένες γνώσεις της αγοράς εργασίας θα συμβάλει, αφενός στη μείωση της ανεργίας, και αφετέρου θα βοηθήσει τους τομείς στους οποίους παρατηρείται έλλειψη εργατικού δυναμικού. Η διαβίου μάθηση για όλους, από την προσχολική ηλικία έως και τα ανώτερα εκπαιδευτικά ιδρύματα καθώς και η κατάρτιση των ενηλίκων αποτελούν ισχυρά μέσα που συμβάλλουν στην επίτευξη ισότητας, στην προσωπική ανάπτυξη, στη δημοκρατία και στην εύρυθμη λειτουργία της αγοράς εργασίας και έχουν ως αποτέλεσμα την αύξηση της ανάπτυξης.

Η ΕΤΠ ως εκπρόσωπος του τοπικού και περιφερειακού επιπέδου στην Ευρώπη είναι αναγκαίο να συμμετάσχει στο συνεχιζόμενο έργο για τη διαβίου μάθηση.

2.9. Η ΕΤΠ υποστηρίζει το έργο της Επιτροπής ενθαρρύνοντας την κινητικότητα του εργατικού δυναμικού. Ορισμένες περιφέρειες στην Ευρώπη υποφέρουν από την έλλειψη εργατικού δυναμικού, ενώ άλλες από υψηλή ανεργία. Η ΕΤΠ επιθυμεί να επισημάνει τη δυνατότητα χρήσης του E-learning για να δοθούν συμπληρωματικές γνώσεις για τις αγορές εργασίας και άλλων χωρών (συμπεριλαμβανομένης και της πρακτικής άσκησης σε γλώσσες) ώστε να αυξηθεί η κινητικότητα στην Ευρώπη.

Πρόβλεψη και διαχείριση των αλλαγών

2.10. Η ΕΤΠ επιδοκιμάζει το στόχο για την ανάπτυξη κοινωνικής στρατηγικής σχετικά με το εργασιακό περιβάλλον. Είναι συνεπώς ιδιαίτερα σημαντικό να μελετηθεί όχι μόνο το φυσικό εργασιακό περιβάλλον αλλά και το αντίστοιχο ψυχοκοινωνικό. Η ΕΤΠ προτείνει να ενισχυθούν τα μέτρα που αποσκοπούν στη βελτίωση του ψυχοκοινωνικού εργασιακού περιβάλλοντος, κατά την εξέταση της ατζέντας κοινωνικής πολιτικής το 2003.

(1) Λευκή Βίβλος — Ευρωπαϊκή διακυβέρνηση, COM(2001) 428.

(2) «Institutional representativeness of local public sector trade union and employer's organisations in the EU» — Final report; Université Catholique de Louvain, Institut des Sciences du Travail (Project V/001/97).

Πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή από τα ενδιαφερόμενα μέρη στη μεταβολή της δομής των ηλικιών στις θέσεις εργασίας καθώς και στις λιγότερο ευέλικτες μορφές εργασίας. Ορθή πρακτική στον τομέα του εργασιακού περιβάλλοντος και συνεργασία μεταξύ των κοινωνικών εταίρων για την ανάπτυξη του εργασιακού περιβάλλοντος αποτελούν βασικούς παράγοντες προόδου για την επίτευξη των προταθέντων στόχων μέσω της κοινοτικής στρατηγικής.

Προώθηση της κοινωνικής ενσωμάτωσης

2.11. Η ΕΤΠ επικροτεί τη βούληση της Επιτροπής για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό ενόψει του μεγάλου αριθμού των ατόμων που εξαρτώνται από κοινωνικά επιδόματα για μεγάλα χρονικά διαστήματα. Η ΕΤΠ τονίζει ότι είναι σημαντικό να μην είναι οι στόχοι υπερβολικά εξειδικευμένοι.

2.12. Η ΕΤΠ επιθυμεί να τονίσει ότι το έργο της καταπολέμησης του αναλφαριθμητισμού αποτελεί μέρος της καταπολέμησης της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.

2.13. Η ΕΤΠ, υπενθυμίζοντας τις προηγούμενες παρατηρήσεις της σχετικά με τους δείκτες, επισημαίνει ότι θα πρέπει να χρησιμοποιούνται μόνο εκείνοι που μπορούν να ερμηνευθούν εύκολα από τα κράτη μέλη και ότι θα πρέπει να βασίζονται, στο μέτρο του δυνατού, σε ήδη διαθέσιμα δεδομένα. Τονίζει ιδιαίτερα ότι οι δείκτες που χρησιμοποιούνται για τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό ερμηνεύονται διαφορετικά από τα κράτη μέλη, είναι όμως σημαντικό να αναπτυχθούν δείκτες που θα συμφωνηθούν από κοινού, με τη συμμετοχή στη συζήτηση και άλλων βασικών ενδιαφερόμενων φορέων, όπως η Επιτροπή των Περιφερειών σε ευρωπαϊκό επίπεδο και οι περιφερειακές και τοπικές αρχές σε εθνικό. Οι δείκτες θα πρέπει να είναι προσαρμοσμένοι στις ανάγκες κάθε κράτους μέλους.

2.14. Η ΕΤΠ επικροτεί την ανακήρυξη του 2003 ως Ευρωπαϊκού Έτους των Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες και θα επιδιώξει να διαδραματίσει ενεργό ρόλο κατά τη διάρκειά του. Πιστεύει ότι θα πρέπει να αξιοποιηθεί η ευκαιρία ώστε να υιοθετηθεί κατά τη διάρκεια του Έτους ειδική οδηγία για την ίση μεταχείριση των ατόμων με ειδικές ανάγκες, κατά το πρότυπο της οδηγίας για τη φυλετική καταγωγή.

Εκσυγχρονισμός της κοινωνικής προστασίας

2.15. Η κοινωνική προστασία που παρέχεται στην Ευρώπη είναι από τις καλύτερες παγκοσμίως, υπάρχουν όμως και δυσκολίες που θα πρέπει να εξετασθούν. Μια από αυτές είναι το μεγάλο ποσοστό ατόμων που εξαρτώνται από επιδόματα για μεγάλα χρονικά διαστήματα. Επειδή πολλές περιοχές της Ευρώπης θα αντιμετωπίσουν σύντομα, σε πολλούς τομείς, έλλειψη εργατικού δυναμικού, απαιτείται η χρησιμοποίηση ολόκληρου του εργατικού δυναμικού και η προώθηση της συμμετοχής του στην αγορά εργασίας από τα συστήματα κοινωνικής προστασίας.

Η ΕΤΠ προτείνει, σχετικά με την αξιολόγηση της ατζέντας κοινωνικής πολιτικής το 2003, όπως στις εργασίες για τον εκσυγχρονισμό της κοινωνικής προστασίας εξετασθεί και το διαρκώς αυξανόμενο πρόβλημα του μεγάλου αριθμού ατόμων που εξαρτώνται από επιδόματα για μεγάλα χρονικά διαστήματα.

2.16. Στην Ευρώπη η δημογραφική ανάπτυξη θα επηρεάσει τα συνταξιοδοτικά συστήματα και η ΕΤΠ συμφωνεί ότι είναι ανάγκη να διατηρηθούν οι συντάξεις σε ένα λογικό επίπεδο, να επιδειχθεί αλληλεγγύη από το σύστημα και να διασφαλισθεί οικονομική σταθερότητα. Η ΕΤΠ επιθυμεί να τονίσει ότι πρόκειται για τομέα εθνικής σημασίας ότι είναι ευκατάρτη η περαιτέρω εξέταση πριν από τη χρησιμοποίηση της ανοικτής μεθόδου συντονισμού στον εν λόγω τομέα.

2.17. Η ΕΤΠ φρονεί ότι η συνεργασία και η ανταλλαγή εμπειριών είναι σημαντικά στοιχεία όταν πρόκειται για την παροχή μέριμνας προς τους ηλικιωμένους, τις υγειονομικές υπηρεσίες και την ιατρική περίθαλψη. Έτσι, όλες οι προσπάθειες εναρμόνισης πρέπει συνεπώς να απορριφθούν και μόνο τα κράτη μέλη θα είναι αρμόδια για τη ρύθμιση της παροχής υγειονομικών υπηρεσιών και ιατρικής περίθαλψης με τη βοήθεια των δικών τους οργανωτικών και χρηματοδοτικών μεθόδων.

Η ΕΤΠ επιθυμεί τη διεξαγωγή ευρείας συζήτησης για τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της χρησιμοποιούμενης ανοικτής μεθόδου συντονισμού στους τομείς της παροχής μέριμνας προς τους ηλικιωμένους, των υγειονομικών υπηρεσιών και της ιατρικής περίθαλψης. Είναι σημαντικό να οδηγήσει η περαιτέρω συνεργασία στον εν λόγω τομέα σε θετικά αποτελέσματα. Σε πολλά κράτη μέλη την ευθύνη για τη δημόσια υγεία, την παρεχόμενη μέριμνα προς τους ηλικιωμένους, τις υγειονομικές υπηρεσίες και την ιατρική περίθαλψη τη φέρουν οι τοπικές και περιφερειακές αρχές. Η ΕΤΠ και οι τοπικές και περιφερειακές αρχές, που είναι αρμόδιες για τους εν λόγω τομείς επιθυμούν να συμμετάσχουν στο σχετικό αναπτυξιακό έργο και πρέπει να διασφαλισθεί η επιρροή τους στην κοινοτική πολιτική όσον αφορά τους εν λόγω τομείς.

2.18. Η ΕΤΠ επισημαίνει ότι η διατύπωση «οι κατευθυντήριες γραμμές για την παροχή υγειονομικών υπηρεσιών και ιατρικής περίθαλψης και μέριμνας προς τους ηλικιωμένους» δεν αντιβαίνει στην παράγραφο 5 του άρθρου 152⁽¹⁾, που αναφέρει ότι «η δράση της Κοινότητας στον τομέα της δημόσιας υγείας αναπτύσσεται χωρίς να θίγονται στο παραμικρό οι αρμοδιότητες των κρατών μελών σε ό,τι αφορά την οργάνωση και την παροχή των υγειονομικών υπηρεσιών και της ιατρικής περίθαλψης».

Προώθηση της ισότητας των φύλων

2.19. Μια βιώσιμη κοινωνία πρέπει να βασίζεται στην ισότητα των φύλων. Οι γυναίκες θα πρέπει να συμμετέχουν σε μεγαλύτερο βαθμό στη λήψη των αποφάσεων και θα πρέπει να αξιολογείται ο αντίκτυπος των αποφάσεων σε κάθε φύλο. Η ισότητα των φύλων αποτελεί πεδίο προτεραιότητας τόσο για την ΕΤΠ όσο και για την Επιτροπή. Η ΕΤΠ επαναλαμβάνει την έκκληση της για την κατάρτιση ετήσιων στατιστικών σχετικά με την ισορροπία των φύλων σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης και ζητά στις έρευνες και στα αναλύσεις που πραγματοποιούνται σε όλους τους αρμόδιους τομείς να λαμβάνεται ως παράμετρος και η διαφορά του φύλου, ώστε να μπορούν να γίνονται αντικειμενικές συγκρίσεις και να προσδιορίζονται οι βέλτιστες πρακτικές.

(1) Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Η ΕΤΠ φρονεί ότι, όπως για το φύλο και τη φυλετική καταγωγή, θα πρέπει να παρασχεθεί και σε όλες τις άλλες κοινωνικές ομάδες του άρθρου 13 της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης η ίδια νομική προστασία για την καταπολέμηση των διακρίσεων π.χ. λόγω ηλικίας, αναπηρίας, θρησκείας ή πεποιθήσεων και γενετήσιου προσανατολισμού και ζητεί να αναληφθούν ειδικές σχετικές πρωτοβουλίες.

Ενίσχυση των κοινωνικών πτυχών της διεύρυνσης και των εξωτερικών σχέσεων της ΕΕ

2.20. Η ΕΤΠ φρονεί ότι είναι σημαντικό να εξετασθούν οι προκλήσεις που πιθανόν να δημιουργηθούν από τη διεύρυνση της ΕΕ, ιδίως στα κοινωνικά θέματα. Ως εκ τούτου, η ΕΤΠ είναι υπέρ των εργασιών αξιολόγησης και παρακολούθησης της κοινωνικής κατάστασης όπως και της θέσπισης της κοινωνικής νομοθεσίας στις υποψήφιες χώρες.

Βρυξέλλες, 10 Οκτωβρίου 2002.

Ο Πρόεδρος

της Επιτροπής των Περιφερειών

Albert BORE

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα:

- την «Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο “Για έναν ολοκληρωμένο ευρωπαϊκό σιδηροδρομικό χώρο”»,
- την «Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την ασφάλεια των κοινοτικών σιδηροδρόμων, η οποία τροποποιεί την οδηγία 95/18/ΕΚ του Συμβουλίου σχετικά με τις άδειες σε σιδηροδρομικές επιχειρήσεις και την οδηγία 2001/14/ΕΚ σχετικά με την κατανομή της χωρητικότητας των σιδηροδρομικών υποδομών και τις χρεώσεις για τη χρήση σιδηροδρομικής υποδομής καθώς και με την πιστοποίηση ασφάλειας»,
- την «Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση της οδηγίας 96/48/ΕΚ του Συμβουλίου και της οδηγίας 2001/16/ΕΚ σχετικά με τη διαλειτουργικότητα του διευρωπαϊκού σιδηροδρομικού συστήματος»,
- την «Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τροποποίηση της οδηγίας 91/440/ΕΟΚ του Συμβουλίου για την ανάπτυξη των κοινοτικών σιδηροδρόμων»,
- την «Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί θεσπίσεως Ευρωπαϊκού Οργανισμού Σιδηροδρόμων», και
- την «Σύσταση για Απόφαση του Συμβουλίου με την οποία εξουσιοδοτείται η Επιτροπή να διαπραγματευθεί τους όρους προσχώρησης της Κοινότητας στη Σύμβαση σχετικά με τις διεθνείς σιδηροδρομικές μεταφορές (COTIF) της 9ης Μαΐου 1980, όπως τροποποιείται από το Πρωτόκολλο του Vιλνίους της 3ης Ιουνίου 1999»

(2003/C 66/02)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

έχοντας υπόψη την Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο: «Για ένα ολοκληρωμένο ευρωπαϊκό σιδηροδρομικό χώρο» (COM(2002) 18 τελικό).

έχοντας υπόψη τις προτάσεις οδηγιών «για την ασφάλεια των κοινοτικών σιδηροδρόμων», (COM(2002) 21 τελικό — 2002/0022 (COD)), «τη διαλειτουργικότητα του διευρωπαϊκού σιδηροδρομικού συστήματος», (COM(2002) 22 τελικό — 2002/0022 (COD)), «την τροποποίηση της Οδηγίας 91/440/ΕΟΚ του Συμβουλίου για την ανάπτυξη των κοινοτικών σιδηροδρόμων» (COM(2002) 25 τελικό — 2002/0025 (COD)).

έχοντας υπόψη την πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «περί θεσπίσεως Ευρωπαϊκού Οργανισμού Σιδηροδρόμων» (COM(2002) 23 τελικό — 2002/0024 (COD))·

έχοντας υπόψη τη σύσταση Απόφασης του Συμβουλίου «με την οποία εξουσιοδοτείται η Επιτροπή να διαπραγματευθεί τους όρους προσχώρησης της Κοινότητας στη Σύμβαση σχετικά με τις διεθνείς σιδηροδρομικές μεταφορές (COTIF)» (COM(2002) 24 τελικό)·

έχοντας υπόψη την απόφαση της Επιτροπής της 24ης Ιανουαρίου 2002 και την απόφαση του Συμβουλίου της 21ης και 22ης Φεβρουαρίου 2002, να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών, δυνάμει του άρθρου 265, παράγραφος 1, και του άρθρου 71 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας·

έχοντας υπόψη την απόφαση την οποία έλαβε το Προεδρείο της ΕΤΠ στις 6 Φεβρουαρίου και 12 Μαρτίου 2002, να αναθέσει την κατάρτιση γνωμοδότησης στην επιτροπή «Πολιτική εδαφικής συνοχής»·

έχοντας υπόψη την προγενέστερη γνωμοδότησή της για την πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη διαλειτουργικότητα των συμβατικών σιδηροδρόμων (COM(1999) 617 τελικό — 1999/0252 (COD)) (CdR 94/2000 fin) (1)·

έχοντας υπόψη την προγενέστερη γνωμοδότησή της για τη Λευκή Βίβλο «Η ευρωπαϊκή πολιτική μεταφορών με ορίζοντα το έτος 2010: η ώρα των επιλογών» (COM(2001) 370 τελικό) (CdR 54/2001 fin) (2)·

έχοντας υπόψη την προγενέστερη γνωμοδότησή της για την «Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη χορήγηση κοινοτικής χρηματοδοτικής συνδρομής με σκοπό τη βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων του συστήματος εμπορευματικών μεταφορών» (COM(2002) 54 τελικό — 2002/0038 (COD)) (CdR 103/2002 fin)·

έχοντας υπόψη το σχέδιο γνωμοδότησης που υιοθέτησε η επιτροπή «Πολιτική εδαφικής συνοχής», στις 24 Ιουνίου 2002 (CdR 97/2002 rev.) με βάση τις εισηγητικές εκθέσεις του κ. Soulage — FR/PSE, Μέλους του Περιφερειακού Συμβουλίου της περιφέρειας Rhône-Alpes και της κας Clucas — UK/ELDR, Μέλους του Δημοτικού Συμβουλίου του Λίβερπουλ·

υιοθέτησε, κατά την 46η σύνοδο ολομέλειάς της (συνεδρίαση της 10ης Οκτωβρίου 2002), την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Γενικές Παρατηρήσεις

1.1. Η Επιτροπή των Περιφερειών εκφράζει την ικανοποίησή της για τις προσπάθειες που καταβλήθηκαν όσον αφορά την προώθηση και εφαρμογή ενός Ολοκληρωμένου Ευρωπαϊκού Σιδηροδρομικού Χώρου, αναγκαία και απαραίτητη συνθήκη για την ανάσωφονση ενός αναπόφευκτου μεταφορικού μέσου στην προοπτική μιας βιώσιμης πολιτικής μεταφορών της ΕΕ όπως περιγράφεται στη Λευκή Βίβλο.

1.2. Αναφορικά με τις μελλοντικές ενέργειες που προβλέπονται για να καταστεί δυναμικότερη η σιδηροδρομική αγορά, οι οποίες εκτίθενται στο δεύτερο μέρος της ανακοίνωσης «Για έναν ολοκληρωμένο ευρωπαϊκό σιδηροδρομικό χώρο», η Επιτροπή των Περιφερειών συμφωνεί με την προβληματική της Επιτροπής ότι είναι απαραίτητη η βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών σιδηροδρομικών εμπορευματικών μεταφορών, κυρίως μέσω μεταφορικών συμβάσεων που να μεριμνούν περισσότερο για τις προσδοκίες των πελατών με μηχανισμούς παροχής κινήτρων και κυρώσεων για την έλλειψη ποιότητας. Μολαταύτα, εφόσον οι όροι τιμής, ταχύτητας και ποιότητας αποτελούν απαρέγκλιτες παραμέτρους για να καταστεί ο σιδηρόδρομος πιο ελκυστικός, η Επιτροπή των Περιφερειών τονίζει ότι είναι αναγκαία η υιοθέτηση μιας σφαιρικής προσέγγισης όλων των μέσων μεταφοράς, κατά τέτοιο τρόπο ώστε να καταρτιστεί ένα συνεκτικό και πλήρες πλαίσιο οργάνωσης, ρυθμίσεως και τιμολόγησης των σιδηροδρομικών εμπορευματικών μεταφορών, που να είναι ικανό να προαγάγει κυρίως την ελκυστικότητα των σιδηροδρομικών, εσωτερικών πλωτών και ακτοπλοϊκών μεταφορών, καθώς και των συνδυασμένων μεταφορών.

1.3. Ο προσανατολισμός αυτός απαιτεί να ληφθεί υπόψη η μεταφορική αλυσίδα στο σύνολό της, από την αφετηρία έως τον

τελικό προορισμό — με ιδιαίτερη έμφαση στο επίπεδο των υπηρεσιών που παρέχονται καθ' όλη τη διάρκεια της διαδρομής, από τις πολυλειτουργικές εξέδρες φορτώσεως έως την τελική κατανομή — αλλά και η προσβασιμότητα των περιφερειακών περιοχών προς τις κύριες σιδηροδρομικές αρτηρίες, ώστε να αποφεύγονται οι κυκλοφοριακές στενώσεις. Οι περιφέρειες έχουν εκφράσει ανησυχία για το ενδεχόμενο συμφόρησης στους διαδρόμους διέλευσης όπως είναι οι ορεινές περιοχές, οι αστικές περιοχές και οι περιβαλλοντικά ευαίσθητες περιοχές.

Προς τούτο μπορεί να είναι ιδιαίτερα χρήσιμη η σύσταση διαπεριφερειακών συνεργασιών για κάθε διάδρομο διέλευσης, που θα ασχολούνται κατά τρόπο ενιαίο και με την άμεση συμμετοχή του πληθυσμού, με την εξάλειψη των σημείων κυκλοφοριακής συμφόρησης μέσω της άμεσης πραγματοποίησης των απαραίτητων έργων υποδομής, αρχής γενομένης από την κύρια σιδηροδρομική γραμμή, επισπεύδοντας με τον τρόπο αυτό κάθε πρωτοβουλία που αποβλέπει στην ολοκλήρωση των εθνικών σιδηροδρόμων.

1.4. Χρειάζεται όμως η κατά προτεραιότητα κατανομή σιδηροδρομικών διαδρόμων στις σιδηροδρομικές εμπορευματικές μεταφορές μακράς απόστασης να παραμείνει συμβατή με την εξής διττή προοπτική: αφενός να μειωθεί ο συνολικός χρόνος διαδρομής των εν λόγω σιδηροδρομικών εμπορευματικών μεταφορών και αφετέρου να καταστούν ελκυστικότερες οι σιδηροδρομικές υπηρεσίες που παρέχονται στους επιβάτες, κυρίως όσον αφορά τις μεγάλες αστικές περιοχές. Η αποτελεσματική χρήση των διαθέσιμων γραμμών προϋποθέτει εναρμόνιση των ταχυτήτων, με ιδιαίτερη μέριμνα για την απάλειψη κάθε πηγής ακινητοποιήσεως (ελιγμοί, διαλογή). Κατά αυτή την έννοια η Επιτροπή των Περιφερειών επαναλαμβάνει ότι παραμένει προσηλωμένη στην προτεραιότητα που δίδεται στην εφαρμογή του διευρωπαϊκού δικτύου εμπορευματικών μεταφορών, που αποτελεί το πλαίσιο ενός ολοκληρωμένου μηχανισμού επικεντρωμένου στην ποιότητα της παρεχόμενης υπηρεσίας.

(1) ΕΕ C 317 της 6.11.2000, σ. 22.

(2) ΕΕ C 317 της 3.5.2002, σ. 51.

1.5. Η ΕΤΠ επισημαίνει ότι το μερίδιο των σιδηροδρομικών εμπορευματικών μεταφορών μειώθηκε καθώς οι ανάγκες των πελατών για καλύτερη ποιότητα, πιο έγκυρες παραδόσεις κ.λπ., αυξήθηκαν. Κατά την άποψη της ΕΤΠ η υιοθέτηση μέτρων για την βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών που παρέχονται από σιδηροδρομικές εταιρείες είναι ύψιστης σημασίας διότι χωρίς την ύπαρξη παρόμοιων συνοδευτικών μέτρων ο τομέας των σιδηροδρομικών εμπορευματικών μεταφορών θα εξακολουθήσει να παρακμάζει.

1.6. Οι βασικές απαιτήσεις όσον αφορά τα εδάφη που διασχίζουν οι σιδηρόδρομοι — και με στόχο την ενίσχυση του μεριδίου που οι σιδηρόδρομοι κατέχουν στην αγορά — είναι η βελτίωση της περιβαλλοντικής επίδοσης του μεταφορικού αυτού μέσου (θόρυβος και ατμοσφαιρική ρύπανση) και η διατήρηση ενός υψηλού επιπέδου ασφάλειας. Η Επιτροπή των Περιφερειών θα επιδείξει ιδιαίτερη προσοχή τις πτυχές αυτές οι οποίες αφορούν αμεσότητα τους επί τόπου πληθυσμούς και τις τοπικές αυτοδιοικήσεις, με την προώθηση της άμεσης συμμετοχής των αρχών αυτών σε διαπεριφερειακές συνεργασίες που χειρίζονται από κοντά τα θέματα αυτά.

1.7. Στον τομέα των διεθνών επιβατικών μεταφορών, η ανάπτυξη υπηρεσιών μεγάλης ταχύτητας που συνδέουν τις περιφέρειες εντάσσεται στην προοπτική μιας βιώσιμης ανάπτυξης, πρωτοβουλία που πρέπει να ενθαρρυνθεί, αλλά πρέπει να υλοποιηθεί στο πλαίσιο ενός μηχανισμού που θα ενσωματώνει την εξυπηρέτηση των περιοχών με μια περιφερειακή προσφορά ποιότητας επικεντρωμένη στα δρομολόγια.

1.8. Παρομοίως, είναι απαραίτητο να ευνοηθεί η ανάπτυξη διαμετοχικών υπηρεσιών για την αγορά των καθημερινών μετακινήσεων που αποτελεί μια μη αμελητέα αγορά μεταφορών. Η ανάπτυξη ανταποκρίσεων μεταξύ των ενδιαφερόμενων περιφερειών πρέπει να διευκολυνθεί προκειμένου να εξασφαλιστεί υψηλό επίπεδο ποιότητας και αποδοτικότητας των υπηρεσιών αυτών.

1.9. Η Επιτροπή των Περιφερειών επικροτεί τις προτάσεις για αμοιβαία αναγνώριση της κατάρτισης του προσωπικού των σιδηροδρόμων, χωρίς την οποία η Επιτροπή των Περιφερειών δεν πιστεύει ότι μπορεί να αναπτυχθεί ένα αληθινό σιδηροδρομικό σύστημα σε κοινοτική κλίμακα. Επισημαίνει ωστόσο ότι το άρθρο 12 της προτεινόμενης Οδηγίας για την Ασφάλεια δεν ορίζει ειδικές απαιτήσεις για την εκμάθηση γλωσσών ή ικανότητες του προσωπικού κρίσιμες για την ασφάλεια των διεθνών σιδηροδρομικών υπηρεσιών.

1.10. Η Επιτροπή των Περιφερειών αναμένει από την Επιτροπή να υποβάλει περαιτέρω προτάσεις για ειδική κατάρτιση και βεβαίωση συγκεκριμένων γλωσσικών ικανοτήτων για το προσωπικό «πρώτης γραμμής», ο ρόλος του οποίου είναι κρίσιμος για την ασφάλεια των διεθνών σιδηροδρομικών υπηρεσιών.

1.11. Η Επιτροπή των Περιφερειών επικροτεί την ανάγκη ενισχύσεως των επενδύσεων στους σιδηροδρόμους σε όλη την ΕΕ, επιθυμεί όμως να τονίσει ότι πρέπει να επιδειχθεί ιδιαίτερη προσοχή στην οικονομική κοινωνική και εδαφική συνοχή των εν λόγω επενδύσεων. Η ΕΤΠ επιθυμεί επίσης να υπογραμμίσει ότι η ανάπτυξη των σιδηροδρομικών υποδομών της ΕΕ πρέπει να ωφελεί ιδιαίτερα τις περιοχές που παρουσιάζουν καθυστέρηση και τις περιοχές με περιφερειακό χαρακτήρα, ενώ ταυτόχρονα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι κανόνες της ΕΕ που διέπουν τον ανταγωνισμό και τις κρατικές ενισχύσεις. Αντιθέτως θεωρεί απαράδεκτες τις επενδύσεις που θα ευνοούσαν την περαιτέρω συγκέντρωση της οικονομικής ανάπτυξης στην καρδιά της Ευρώπης.

1.12. Η ΕΤΠ επισημαίνει τη σημασία της υψηλής ποιότητας σιδηροδρομικών υπηρεσιών για την προστασία του περιβάλλοντος, ειδικότερα των ορεινών περιοχών και των λοιπών περιοχών με εξαιρετική φυσική ομορφιά. Ζητεί από την Επιτροπή να υποβάλει προτάσεις για το κόστος σιδηροδρομικών και οδικών έργων υποδομής που να λαμβάνουν δεόντως υπόψη τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις κάθε τρόπου μεταφοράς με σκοπό τη μείωση του συνολικού επιπέδου θορύβου και αρνητικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων από τις μεταφορές και να ενθαρρύνει τον εξηλεκτισμό των σιδηροδρόμων που εξυπηρετούν ευαίσθητες από περιβαλλοντική άποψη περιοχές έτσι ώστε να μεγιστοποιηθεί η ηλεκτρική έλξη για τα ρεύματα κυκλοφορίας μέσω των εν λόγω περιοχών.

1.13. Σε σχέση με τις προτάσεις για τη χρηματοδότηση υποδομών, η ΕΤΠ ευελπιστεί, ωστόσο, ότι θα εξεταστούν με ιδιαίτερη προσοχή οι επιπτώσεις που θα έχουν τα διάφορα τέλη χρήσης στο κόστος των μεταφορών και, συνεπώς, στην ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων της ΕΕ, καθώς και ότι θα δημιουργηθεί το συντομότερο δυνατό το κατάλληλο πλαίσιο για την διασφάλιση δίκαιων, από εδαφική άποψη, όρων ανταγωνισμού.

2. Παρατηρήσεις σχετικά με τα διάφορα σχέδια

2.1. Η ασφάλεια των σιδηροδρομικών μεταφορών

2.1.1. Η ΕΤΠ επικροτεί την πρόταση για την βελτίωση της ασφάλειας των σιδηροδρόμων στην ΕΕ, αλλά τονίζει ότι ένα παρόμοιο σύστημα δεν θα πρέπει να οδηγήσει σε ελάχιστα πρότυπα, που να είναι δεκτά από όλα τα κράτη μέλη. Η ΕΤΠ υποστηρίζει σταθερά τη λήψη μέτρων για τη βελτίωση και τον καθορισμό προτύπων ασφαλείας που να αποτελούν πρόκληση, ούτως ώστε οι πολίτες της ΕΕ και οι ΜΜ να έχουν εμπιστοσύνη στα σιδηροδρομικά συστήματα της ΕΕ.

2.1.2. Η Επιτροπή των Περιφερειών συμφωνεί ότι είναι απαραίτητη η εναρμόνιση των κανόνων ασφαλείας σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση, με σκοπό το προοδευτικό άνοιγμα των σιδηροδρομικών δικτύων σε ποικίλους σιδηροδρομικούς φορείς για τις διεθνείς εμπορευματικές σιδηροδρομικές μεταφορές.

2.1.3. Η θέσπιση κοινών κανόνων, η σαφής κατανομή αρμοδιοτήτων και των ευθυνών των κρατών μελών, των διαχειριστών των έργων υποδομής και των σιδηροδρομικών φορέων εκμετάλλευσης, καθώς και η διαφάνεια όσον αφορά τα απαιτούμενα πρότυπα και τις ικανότητες των φορέων αποτελούν στοιχεία αναπόσπαστα προκειμένου να διασφαλιστεί το υψηλό επίπεδο ασφαλείας των σιδηροδρομικών μεταφορών.

2.1.4. Αυτός είναι ο σκοπός της δημιουργίας εθνικών αρχών ασφαλείας οι οποίες θα αναλάβουν να ρυθμίζουν και να ελέγχουν την ασφάλεια καθώς και το συντονισμό τους σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Δεδομένου ότι η θέσπιση ενιαίου κοινοτικού πιστοποιητικού ασφαλείας είναι μακροπρόθεσμα ένας από τους στόχους που θα πρέπει να επιτευχθούν, χρειάζεται να διασφαλιστεί ότι στη σημερινή μεταβατική φάση τα εθνικά πιστοποιητικά κάθε κράτους μέλους θα εγγυώνται την τήρηση των εθνικών κανόνων, τη συμμόρφωση του τροχαίου υλικού και τις ικανότητες του πιστοποιημένου προσωπικού.

2.1.5. Η Επιτροπή των Περιφερειών επιθυμεί να επισύρει την προσοχή της Επιτροπής στα προβλήματα της ασφάλειας, στην αρνητική επίπτωση επί των επιβατών και στην έλλειψη σαφήνειας ως προς την ευθύνη που προκύπτουν από την ιδιωτικοποίηση και τον συνακόλουθο κατακερματισμό του σιδηροδρομικού τομέα, όπως έγινε προσφάτως αισθητό στο ΗΒ.

2.1.6. Για την προστασία των εδαφών και των πληθυσμών, η Επιτροπή των Περιφερειών εύχεται οι τοπικές αυτοδιοικήσεις, ως αρχές επιφορτισμένες με τις τοπικές πολιτικές μεταφορών και χωροταξίας, να συμμετάσχουν πλήρως στον προσδιορισμό των κοινών στόχων ασφαλείας όσον αφορά την έκθεση του τοπικού πληθυσμού στους κινδύνους που συνεπάγονται οι σιδηροδρομικές εμπορευματικές μεταφορές, ειδικότερα των ευαίσθητων ή πυκνοκατοικημένων ζωνών, και όσον αφορά τα τμήματα των σιδηροδρομικών δικτύων που χρησιμοποιούνται και από τους επιβατικούς σιδηροδρόμους.

2.1.7. Η Επιτροπή των Περιφερειών επικροτεί τις προτάσεις που εκτίθενται στο Κεφάλαιο V της οδηγίας για την ασφάλεια όσον αφορά τις ανεξάρτητες έρευνες για ατυχήματα και συμβάντα στους σιδηροδρόμους. Η ΕΤΠ συμφωνεί πλήρως με τη διάταξη ότι η έρευνα δεν πρέπει να αφορά επ' ουδενί κατανομή υπαιτιότητας ή ευθύνης.

2.1.8. Η Επιτροπή των Περιφερειών πιστεύει ακράδαντα ότι η έρευνα βάσει στοιχείων δεν πρέπει να εμποδίζεται ή να καθυστερεί λόγω δικαστικών διαδικασιών, ότι θα πρέπει να διασφαλιστεί ότι τα ζητήματα ασφαλείας που προκύπτουν από την έρευνα βάσει στοιχείων θα μπορούν να εξετασθούν και ότι οι συστάσεις θα πρέπει να τίθενται σε εφαρμογή μόλις είναι λογικώς εφαρμόσιμες. Πράγματι, η Επιτροπή των Περιφερειών θεωρεί ότι πρέπει να υπάρξουν δύο χωριστές διαδικασίες, δηλαδή, αφενός, μια έρευνα βάσει στοιχείων των αιτιών του ατυχήματος, η οποία θα πρέπει να προβαίνει στις κατάλληλες συστάσεις προκειμένου να αποφευχθούν ή να μετριασθούν μελλοντικά επεισόδια και, αφετέρου, όπου είναι απαραίτητο, μια δικαστική διαδικασία για την απόδοση ποινικής ευθύνης.

2.1.9. Χρειάζεται συνεπώς για την επεξεργασία των κοινών στόχων ασφαλείας και των μεθοδολογιών ασφαλείας που αφορούν τους «κινδύνους για την κοινωνία», να αναφέρεται ρητώς ότι οι τοπικές αυτοδιοικήσεις θα συμμετέχουν στον καθορισμό των εθνικών στόχων και μεθόδων που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των αρμόδιων για την ασφάλεια εθνικών αρχών.

2.1.10. Είναι εξίσου σημαντικό το σχέδιο οδηγίας να αναφέρει ρητώς ότι οι ενδιαφερόμενες τοπικές αυτοδιοικήσεις (εξίσου με τους άλλους ανάλογους φορείς) πρέπει να είναι αποδέκτες των πληροφοριών σχετικά με τις έρευνες και τα πορίσματά τους. Κατά την ίδια έννοια, πρέπει να είναι δυνατή, εφόσον το επιθυμούν, και η συμμετοχή τους στις εργασίες που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο των εν λόγω ερευνών.

2.2. Διαλειτουργικότητα των δικτύων

2.2.1. Η Επιτροπή των Περιφερειών συμφωνεί ότι η έλλειψη διαλειτουργικότητας των σιδηροδρόμων της ΕΕ αποτελεί μείζον εμπόδιο για την περαιτέρω ανάπτυξη ενός αληθινού ευρωπαϊκού σιδηροδρομικού συστήματος. Επικροτούνται οι διατάξεις για την

αμοιβαία πιστοποίηση της ασφάλειας του τροχαίου υλικού, όπως είναι η τρέχουσα τάση για την αγορά τυποποιημένων σχεδίων τροχαίου υλικού ικανών να λειτουργούν δια μέσου εθνικών συνόρων, όπου το επιτρέπουν οι περιορισμοί φόρτωσης και εύρους των σιδηροτροχιών. Εν αναμονή της εγκρίσεως των διαφόρων τεχνικών προδιαγραφών διαλειτουργικότητας (ΤΠΔ), πρέπει να προτιμηθούν διαδικασίες αμοιβαίας αναγνώρισης μεταξύ των κρατών μελών για να αποφευχθούν οι δυσλειτουργίες εις βάρος της ασφαλείας της κυκλοφορίας, ειδικότερα σε περιπτώσεις μικτών δρομολογιών (επιβάτες, εμπορεύματα).

2.2.2. Η Επιτροπή των Περιφερειών επικροτεί τα μέτρα που λαμβάνονται για τη συνεργασία με τις υποψήφιες χώρες και πέραν αυτών για να επιτευχθεί η διαλειτουργικότητα.

2.2.3. Η Επιτροπή των Περιφερειών εγκρίνει τις κατευθύνσεις που προτείνονται για τον καθορισμό των ΤΠΔ, καθώς και για τη δημιουργία μητρώου των υποδομών και του τροχαίου υλικού, στοιχεία που είναι απαραίτητα για τη διασφάλιση μεγαλύτερης διαφάνειας.

2.2.4. Η Επιτροπή των Περιφερειών φρονεί επίσης ότι υιοθέτηση των ΤΠΔ πιθανότατα θα εναρμονίσει την προσφορά τροχαίου υλικού και συνεπώς θα διευρύνει και την επιλογή των προμηθευτών και το μέγεθος των σειρών παραγωγής, πράγμα που θα ευνοήσει οπωσδήποτε τη μείωση των τιμολογίων τροχαίου υλικού, που είναι και προϋπόθεση για την βελτίωση της παραγωγικότητας του τομέα.

2.2.5. Παρά ταύτα, εκφράζει την ανησυχία της για το λόγο ότι δεν υφίσταται σαφές και πραγματιστικό χρονοδιάγραμμα έγκρισης και εφαρμογής των ΤΠΔ, με στόχο κυρίως την επέκταση των ΤΠΔ στο σύνολο του συμβατικού δικτύου. Το άρθρο 2 του σχεδίου οδηγίας για τη διαλειτουργικότητα προτείνει όντως την τροποποίηση του άρθρου 1 της οδηγίας 2001/16/ΕΚ με την προσθήκη παραγράφου που να θεσπίζει την εν λόγω επέκταση από 1ης Ιανουαρίου 2008.

2.2.6. Οι τοπικές αρχές συμμετέχουν συχνά στη χρηματοδότηση των έργων υποδομής και του τροχαίου υλικού, συμπεριλαμβανομένου και του συμβατικού δικτύου, και χρειάζεται να εκτιμηθεί το κόστος της τεχνικής τυποποίησης, τόσο στο επίπεδο της διαλειτουργικότητας όσο και στο επίπεδο της ασφαλείας. Έχει σημασία ειδικότερα η εν λόγω οικονομική επιβάρυνση να μην είναι τέτοιου ύψους ώστε να θέτει σε αμφισβήτηση τις προτεραιότητες που έχουν καθοριστεί προηγουμένως, ιδίως όσον αφορά την απορρόφηση των σημείων κυκλοφοριακής συμφόρησης, όπως και τη δημιουργία διασυνδέσεων πρόσβασης προς το διευρωπαϊκό δίκτυο σιδηροδρομικών εμπορευματικών μεταφορών για τις περιφερειακές περιοχές. Η Επιτροπή των Περιφερειών επιθυμεί να εκπονηθεί προηγουμένως σχετική δημοσιονομική μελέτη για την εν λόγω επέκταση στο συμβατικό δίκτυο, ούτως ώστε να καθορισθούν πραγματιστικές προτεραιότητες για τη γενίκευση της διαλειτουργικότητας. Πρέπει να έχουμε συνείδηση ότι λόγω του μικτού χαρακτήρα της κυκλοφορίας στα σιδηροδρομικά δίκτυα (επιβάτες και εμπορεύματα), η εφαρμογή των ΤΠΔ θα αφορά επίσης και τις εθνικές και περιφερειακές μεταφορές επιβατών, και κατά συνέπεια θα είναι απαραίτητη η προσαρμογή του εμπλεκόμενου τροχαίου υλικού.

2.2.7. Αν και το σχέδιο οδηγίας ορίζει ότι ο συνυπολογισμός των ΤΠΔ αφορά αρχικά μόνο τη δημιουργία νέων έργων υποδομής (αλλά επίσης και τα έργα επισκευής και συντήρησης) και την απόκτηση νέου υλικού, το πραγματικό άνοιγμα του συμβατικού δικτύου θα πραγματοποιηθεί μόνον, εφόσον υλοποιηθεί η συμμόρφωση των υποδομών και του τροχαίου υλικού. Λαμβανομένου υπόψη του σημερινού ρυθμού ανανέωσης και εργασιών, δεν φαίνεται σκόπιμη η προτεινόμενη επίτευξη του χρονοδιαγράμματος που ορίστηκε στα πλαίσια του πρώτου σιδηροδρομικού πακέτου.

2.2.8. Συνεπώς η έγκριση των ΤΠΔ είναι απαραίτητη προϋπόθεση προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι η προσαρμογή του τροχαίου υλικού (ή η αντικατάσταση του παλαιότερου) υλοποιείται σύμφωνα με τους νέους κανόνες διαλειτουργικότητας. Παρομοίως, πρέπει να προβλεφθεί ένα εύλογο διάστημα διάρκειας πέντε ετών για τη συμμόρφωση προκειμένου να προγραμματισθούν οι απαραίτητες επενδύσεις που ενδέχεται να είναι ιδιαίτερες επαχθείς για ορισμένες περιφέρειες.

2.3. Θέσπιση ευρωπαϊκού οργανισμού σιδηροδρόμων

2.3.1. Η Επιτροπή των Περιφερειών εγκρίνει τη δημιουργία ενός τεχνικού οργανισμού με σκοπό να βοηθήσει την Επιτροπή και τα κράτη μέλη στην εναρμόνιση των κανόνων ασφάλειας και διαλειτουργικότητας των δικτύων ενόψει της δημιουργίας ενός αληθινού ολοκληρωμένου σιδηροδρομικού δικτύου σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

2.3.2. Είναι όμως απαραίτητο να εξασφαλιστεί ότι τα προτεινόμενα μέσα για τη δημιουργία του Οργανισμού αυτού ανταποκρίνονται στην αποστολή του και ότι η αρμοδιότητα έρευνας που διαθέτει συνάδει με τη νομοθεσία των διαφόρων κρατών μελών.

2.3.3. Η Επιτροπή των Περιφερειών συνιστά ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Σιδηροδρόμων να λάβει τα κατάλληλα μέτρα προκειμένου η ελευθέρωση να μην οδηγήσει σε μείωση των δαπανών για την ασφάλεια ούτε των επενδύσεων σε σταθερά έργα υποδομής επί του σιδηροδρομικού δικτύου και να εφαρμοσθεί κατά τέτοιο τρόπο ώστε να διατηρηθούν στο ακέραιο τα οφέλη του δικτύου για τους επιβάτες και τους πελάτες των εμπορευματικών μεταφορών.

2.3.4. Η Επιτροπή των Περιφερειών σημειώνει με ανησυχία τις επιπτώσεις που είχε στις εμπορευματικές μεταφορές μέσω της σήραγγας της Μάγχης η αποτυχία των κυβερνήσεων της Γαλλίας και του ΗΒ να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα εκείνων που επιδιώκουν να εισέλθουν στο ΗΒ μέσω της εν λόγω σήραγγας, πράγμα που επέφερε ακριβώς σημαντική μείωση των σχετικών εμπορευματικών υπηρεσιών.

2.3.5. Ενόψει της πιθανής αύξησής του αριθμού ατόμων που ζητούν άσυλο και της αυξημένης κινητικότητας προς εύρεση εργασίας στο εσωτερικό της ΕΕ, η Επιτροπή των Περιφερειών επιθυμεί να εξετασθεί η ανάγκη δημιουργίας μιας διεθνούς ομάδας εμπειρογνομόνων, ει δυνατόν στο πλαίσιο του προτεινόμενου Ευρωπαϊκού Οργανισμού Σιδηροδρόμων, για την εξέταση των θεμάτων ασφάλειας και κοινών μεθόδων αστυνόμευσης για όλο το σιδηροδρομικό τομέα της ΕΕ, όπως συνέβη και για τις εναέριες μεταφορές.

2.3.6. Η Επιτροπή των Περιφερειών ζητεί από την Επιτροπή να υποβάλει περαιτέρω προτάσεις όσον αφορά το ρόλο του προτεινόμενου Ευρωπαϊκού Οργανισμού Σιδηροδρόμων σχετικά με τις ανεξάρτητες έρευνες για τα σοβαρά και μοιραία ατυχήματα έτσι ώστε να εξασφαλιστεί η ύπαρξη μιας κοινής τράπεζας δεδομένων που να περιλαμβάνει τις συστάσεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Επίσης, η Επιτροπή των Περιφερειών αναμένει την υποβολή περαιτέρω προτάσεων από την Επιτροπή σχετικά με το αν θα πρέπει να εφαρμόζονται σε κοινοτική κλίμακα οι συστάσεις που προέρχονται από ανεξάρτητες έρευνες.

2.4. Όροι προσχώρησης της Κοινότητας στη σύμβαση σχετικά με τις διεθνείς σιδηροδρομικές μεταφορές (COTIF)

2.4.1. Η Επιτροπή των Περιφερειών εγκρίνει τη σύσταση απόφασης του Συμβουλίου με την οποία εξουσιοδοτείται η Επιτροπή να διαπραγματευθεί τους όρους προσχώρησης στην COTIF, έστω και αν η εν λόγω προσχώρηση εξαρτάται από την εφαρμογή του πρωτοκόλλου του Vilnius.

2.5. Τροποποίηση της οδηγίας 91/440/ΕΚ για την ανάπτυξη των κοινοτικών σιδηροδρόμων

2.5.1. Η ΕΤΠ διαπιστώνει ότι η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο επιθυμούν να επισπευσθεί η διαδικασία ανοίγματος της αγοράς σιδηροδρομικών εμπορευματικών μεταφορών, συμπεριλαμβανομένων και των εθνικών, στο σύνολο του συμβατικού δικτύου, θέτοντας έτσι σε αμφισβήτηση το χρονοδιάγραμμα που συμφωνήθηκε κατά την υιοθέτηση του πρώτου σιδηροδρομικού πακέτου και τον ορισμό του διευρωπαϊκού δικτύου διεθνών εμπορευματικών μεταφορών, πριν καν υλοποιηθεί η προβλεπόμενη εκτίμηση για τις επιπτώσεις της πρώτης αυτής μείζονος μεταρρύθμισης, και ενώ δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί η μεταφορά των οδηγιών 2001 στις εθνικές νομοθεσίες.

2.5.2. Η Επιτροπή των Περιφερειών φρονεί ότι δεν επείγει η τροποποίηση των προτεραιοτήτων που έχουν προσδιοριστεί προηγουμένως, οι οποίες, αφενός μεν δεν απαγορεύουν στις χώρες που το επιθυμούν, και των οποίων τα δίκτυα θα μπορούσαν με ταχύ ρυθμό ευθυγραμμισθούν με τις ΤΠΔ, να προβούν σε άνοιγμα της αγοράς σιδηροδρομικών εμπορευματικών μεταφορών, αφετέρου δε, επιτρέπουν μια ρεαλιστική προθεσμία προσαρμογής για τους παραδοσιακούς φορείς εκμετάλλευσης ορισμένων κρατών. Ο μηχανισμός που θεσπίστηκε κατά το πρώτο σιδηροδρομικό πακέτο επιτρέπει σε κάθε κράτος να αποφασίζει για το άνοιγμα της αγοράς του στον τομέα των εθνικών εμπορευματικών μεταφορών σε συνάρτηση με την εσωτερική κατάσταση της χώρας και των αναπτυξιακών προοπτικών των σιδηροδρομικών εμπορευματικών μεταφορών. Το πρόωπο άνοιγμα των εθνικών αγορών θα μπορούσε, σε ορισμένες περιπτώσεις, να καταστήσει εύθραυστη την οικονομική κατάσταση των παραδοσιακών φορέων που διέρχονται μια φάση βαθιάς αναδιάρθρωσης με αρνητικές επιπτώσεις για την απασχόληση.

2.5.3. Η Επιτροπή των Περιφερειών υπενθυμίζει ότι η ενδάρκυνση των σιδηροδρομικών εμπορευματικών μεταφορών εντάσσεται σε ένα σφαιρικό εγχείρημα όπου οι διάφορες ενέργειες — και συγκεκριμένα όσες προβλέπονται στο πρόγραμμα «Marco Polo» — πρέπει να υλοποιηθούν από κοινού, είτε πρόκειται για την τιμολόγηση χρήσεως των οδικών και σιδηροδρομικών έργων υποδομής, την ενιαία τήρηση και τον σεβασμό της κοινωνικής νομοθεσίας, την εφαρμογή της διαλειτουργικότητας και των κοινών κανόνων ασφάλειας, καθώς και την απορρόφηση των

δυσχερειών ικανότητας και της ελλειμματικής πρόσβασης των περιφερειακών περιοχών. Το πρόωρο γενικευμένο άνοιγμα των εθνικών αγορών εμπορευματικών μεταφορών ανεξαρτήτως από τις άλλες προαναφερθείσες προϋποθέσεις, δεν ευνοεί τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των σιδηροδρόμων σε σχέση με τους άλλους τρόπους μεταφοράς και θα μπορούσε μάλιστα να οδηγήσει σε μια διαδικασία υποκατάστασης των παραδοσιακών φορέων από νέους φορείς στις πιο αποδοτικές αγορές, καθιστώντας έτσι πιο εύθραυστους τους πρώτους, έστω και αν ορισμένες πτυχές της διαδικασίας αυτής μπορεί να είναι πιο θετικές (ανάπτυξη μικρών τοπικών φορέων εκμετάλλευσης σε περιφερειακό επίπεδο). Παρά ταύτα, η εξέλιξη αυτή θα μπορούσε ενδεχομένως να ενισχύσει τη διακριτική μεταχείριση πρόσβασης σε αποδοτικές υπηρεσίες για τις πιο εύθραυστες περιοχές.

2.5.4. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή των Περιφερειών δεν επικροτεί την αμφισβήτηση του χρονοδιαγράμματος που καταρτίστηκε κατά την υιοθέτηση του πρώτου σιδηροδρομικού πακέτου και θεωρεί σκοπιμότερο να δοθεί έμφαση στην εφαρμογή του διευρωπαϊκού δικτύου διεθνών εμπορευματικών μεταφορών όπως είχε οριστεί αρχικώς.

2.5.5. Η Επιτροπή των Περιφερειών θεωρεί λοιπόν πως είναι προτιμότερο το χρονοδιάγραμμα της εφαρμογής της οδηγίας αυτής να τηρήσει τις αρχικές διατάξεις, δηλαδή να εξαρτηθεί από την έγκριση της έκθεσης της Επιτροπής για την αξιολόγηση της εφαρμογής των προγενέστερων οδηγιών (δημοσίευση που προβλέπεται να πραγματοποιηθεί πριν της 15ης Μαρτίου 2002, σύμφωνα με το άρθρο 14 της οδηγίας 91/440/ΕΚ).

3. Προτάσεις τροποποιήσεων

Κατά συνέπεια, η Επιτροπή των Περιφερειών προτείνει τις εξής τροποποιήσεις:

3.1. Σχέδιο οδηγίας σχετικά με την ασφάλεια των σιδηροδρόμων

3.1.1. Άρθρο 4, παράγραφος 1: να προστεθούν τα εξής:

«Όσον αφορά την κατάρτιση των εθνικών κανόνων ασφαλείας σχετικά με τους κινδύνους για την κοινωνία, οι ενδιαφερόμενες τοπικές και περιφερειακές αρχές συμμετέχουν στον προσδιορισμό στόχων και μεθόδων που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των αρμόδιων για την ασφάλεια εθνικών αρχών.»

3.1.2. Άρθρο 12, παράγραφος 1: να τροποποιηθεί ως εξής:

«Οι οδηγοί, το προσωπικό που είναι κρίσιμο για την ασφάλεια και το λοιπό προσωπικό των τρένων μιας ...»

3.1.3. Άρθρο 12, παράγραφος 2 (πρώτη και δεύτερη πρόταση): να τροποποιηθούν ως εξής:

«Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν στις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις που υποβάλουν αίτηση για πιστοποιητικό ασφαλείας δίκαιη και άνευ διακρίσεων πρόσβαση στις εγκαταστάσεις και τα μέσα κατάρτισης των οδηγών, του προσωπικού που είναι κρίσιμο για την ασφάλεια και του λοιπού προσωπικού των τρένων ...»,

και:

«Οι παρεχόμενες υπηρεσίες πρέπει να καλύπτουν τις απαραίτητες γνώσεις των δρομολογίων, τους κανόνες λειτουργίας, τη σηματοδότηση και το σύστημα ελέγχου-χειρισμού, τις διαδικασίες ασφαλείας και έκτακτης ανάγκης, καθώς και τις συναφείς γλώσσες για τα εκτελούμενα δρομολόγια».

3.1.4. Άρθρο 21, παράγραφος 3: να προστεθούν τα εξής στη δεύτερη περίοδο:

«3. Η έρευνα διενεργείται με τη μεγαλύτερη δυνατή διαφάνεια και εξασφαλίζει ότι όλα τα ενεχόμενα μέρη εκφράζουν τις απόψεις τους και λαμβάνουν γνώση των αποτελεσμάτων. Ο σχετικός διαχειριστής υποδομής και οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις, η αρμόδια για την ασφάλεια αρχή, οι αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης και περιφερειακής διοίκησης, τα θύματα και οι συγγενείς τους, οι ιδιοκτήτες των περιουσιακών στοιχείων που υπέστησαν ζημιές, οι κατασκευαστές, οι εμπλεκόμενες υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης και οι εκπρόσωποι του προσωπικού και των χρηστών ενημερώνονται για την έρευνα και τα αποτελέσματά της και έχουν, στο μέτρο του δυνατού, την ευκαιρία να συμμετέχουν στις διαδικασίες.»

3.2. Σχέδιο οδηγίας σχετικά με τη διαλειτουργικότητα

3.2.1. Άρθρο 2, παράγραφος 2, να διατυπωθεί ως εξής:

«Στο άρθρο 1 προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος 3:

«3. Πέντε χρόνια μετά την υιοθέτηση του συνόλου των ΤΠΔ και το αργότερο έως 1ης Ιανουαρίου 2010, το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας διευρύνεται ώστε να καλύπτει ολόκληρο το σιδηροδρομικό σύστημα, με εξαίρεση τις υποδομές και το τροχαίο υλικό που προορίζονται αποκλειστικά και μόνο για τοπική, ιστορική ή τουριστική χρήση, και που είναι αποκομμένα από το υπόλοιπο σιδηροδρομικό σύστημα.»

3.3. Πρόταση τροποποίησης της οδηγίας 91/440/ΕΟΚ

3.3.1. Άρθρο 2, παράγραφος 1, να διατυπωθεί ως εξής:

«Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία το αργότερο 18 μήνες μετά την έγκριση της έκθεσης της Επιτροπής για την αξιολόγηση της εφαρμογής των προγενέστερων οδηγιών σύμφωνα με το άρθρο 14 της οδηγίας 91/440/ΕΚ. Πληροφορούν αμέσως την Επιτροπή σχετικά.»

Βρυξέλλες, 10 Οκτωβρίου 2002.

Ο Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Albert BORE

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών σχετικά με την «Ανακοίνωση της Επιτροπής — Πρώτη έκθεση προόδου σχετικά με την οικονομική και κοινωνική συνοχή Σύνοψη και προσεχή βήματα»

(2003/C 66/03)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ,

έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής — Πρώτη έκθεση προόδου σχετικά με την οικονομική και κοινωνική συνοχή, COM(2002) 46 τελικό·

έχοντας υπόψη την απόφαση της Επιτροπής, της 1ης Φεβρουαρίου 2002, να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών επί του θέματος, σύμφωνα με το άρθρο 265, 1ο εδάφιο, της Συνθήκης περί Ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας·

έχοντας υπόψη την απόφαση του Προεδρείου της, της 6ης Φεβρουαρίου 2002, να αναθέσει την κατάρτιση της γνωμοδότησης αυτής στην επιτροπή «Πολιτική εδαφικής συνοχής»·

έχοντας υπόψη τη γνωμοδότησή της, της 14ης Νοεμβρίου 2001, με θέμα με τη «Δεύτερη έκθεση για την οικονομική και κοινωνική συνοχή» (CdR 74/2001 fin) ⁽¹⁾·

έχοντας υπόψη τη γνωμοδότησή της, της 15ης Φεβρουαρίου 2001, με θέμα «Η διάρθρωση και οι σκοποί της ευρωπαϊκής περιφερειακής πολιτικής στην πορεία προς τη διεύρυνση και την παγκοσμιοποίηση: έναρξη της συζήτησης» (CdR 157/2000 fin) ⁽²⁾·

έχοντας υπόψη τη γνωμοδότησή της, της 13ης Απριλίου 2000, σχετικά με την «Έκτη περιοδική έκθεση για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη των περιφερειών της Ευρωπαϊκής Ένωσης» (CdR 388/1999 fin) ⁽³⁾·

έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του σεμιναρίου που διοργάνωσε η Επιτροπή των Περιφερειών με θέμα «Η αρχή της εταιρικής σχέσης» στη Μαδέρα, στις 10 και στις 11 Ιανουαρίου 2000, στο πλαίσιο της σειράς σεμιναρίων της ΕΤΠ σχετικά με την «Εφαρμογή της μεταρρύθμισης των διαρθρωτικών ταμείων, 2000-2006 — Η συμβολή των τοπικών και περιφερειακών αρχών»·

έχοντας υπόψη τη γνωμοδότησή της, της 14ης Ιανουαρίου 1999, για το «Σχέδιο Ανάπτυξης του Κοινοτικού Χώρου» (ΣΑΚΧ) — (CdR 266/98 fin) ⁽⁴⁾·

έχοντας υπόψη το σχέδιο γνωμοδότησης που υιοθέτησε η επιτροπή «Πολιτική εδαφικής συνοχής» στις 24 Ιουνίου 2002 (CdR 101/2002 rev.), εισηγητής: ο κ. D'Ambrosio (Πρόεδρος της Περιφέρειας Marche, Ιταλία, ΕΣΚ)·

υιοθέτησε την παρούσα γνωμοδότηση κατά την 46η σύνοδο ολομέλειας της 10ης Οκτωβρίου 2002.

1ο Μέρος: Κατάσταση και τάσεις στις περιφέρειες

Η Επιτροπή των Περιφερειών

1.1. Επιθυμεί να συγχαρεί την Επιτροπή για την κατάρτιση της πρώτης έκθεσης προόδου σχετικά με την οικονομική και κοινωνική συνοχή, η οποία παρέχει ένα ευρύ και σαφές πλαίσιο στο διάλογο που διενεργείται στην Ευρωπαϊκή Ένωση για το μέλλον της πολιτικής συνοχής.

1.2. Επιδοκιμάζει τόσο τα αποτελέσματα που διαπιστώθηκαν κατά τη διάρκεια αυτών των τελευταίων ετών στον τομέα της συνοχής όσο και τη θετική επίδραση της περιφερειακής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής της Κοινότητας στο σύνολό της. Εξάλλου, υπενθυμίζει ότι η πολιτική συνοχής — όπως ορίζεται από τις Συνθήκες — αποτελεί μέσο για την πραγμάτωση των αρχών της αλληλεγγύης, της συνεργασίας και της ανακατανομής και συνιστά έναν από τους ακρογωνιαίους λίθους της ενσωμάτωσης μεταξύ των λαών και των περιοχών της Ένωσης.

⁽¹⁾ EE C 107 της 3.5.2002, σ. 27.

⁽²⁾ EE C 148 της 18.5.2001, σ. 25.

⁽³⁾ EE C 226 της 8.8.2000, σ. 30.

⁽⁴⁾ EE C 93 της 6.4.1999, σ. 36.

1.3. Εντούτοις, επισημαίνει την ανομοιογενή πρόοδο που σημειώθηκε στις διάφορες περιοχές των υφισταμένων κρατών μελών και, ειδικότερα, τονίζει ότι εξακολουθούν να παρατηρούνται σημαντικές περιφερειακές ανισότητες όσον αφορά την ανάκτηση κατά κεφαλήν εισοδήματος μεταξύ των εν λόγω κρατών, οι οποίες εντείνονται και προξενούν σοβαρές ανησυχίες μήπως τυχόν επιταχίει η περιθωριοποίηση των αναπτυξιακά καθυστερημένων περιφερειών.

1.4. Δίδει έμφαση στο γεγονός ότι, όπως έχει ήδη διευκρινισθεί στη γνωμοδότηση σχετικά με τη δεύτερη έκθεση για τη συνοχή, η μελλοντική διεύρυνση θα επιδεινώσει τις περιφερειακές ανισορροπίες στο εσωτερικό της Ένωσης και, συνεπώς, προβάλλει την ανάγκη να επιδιωχθεί μία πολιτική οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής στο πλαίσιο της οποίας να λαμβάνονται επίσης υπόψη οι επιπτώσεις του φαινομένου της παγκοσμιοποίησης στην οικονομία, καθώς και οι συνέπειες του φαινομένου αυτού όσον αφορά τη σταδιακή φιλελευθεροποίηση του διεθνούς εμπορίου.

1.5. Ζητεί την ενδυνάμωση της περιφερειακής διάστασης της πολιτικής συνοχής, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 158 της Συνθήκης που προβλέπει την αρμονική ανάπτυξη του συνόλου της Ένωσης μέσω της μείωσης των διαφορών μεταξύ των επιπέδων ανάπτυξης των διαφόρων περιφερειών.

1.6. Επιβεβαιώνει το γεγονός ότι η ευρωπαϊκή περιφερειακή πολιτική πρέπει να εκλαμβάνεται ως οριζόντια πολιτική που αποσκοπεί σε βιώσιμη ανάπτυξη προς την οποία οφείλουν να συγκλίνουν όλες οι τομεακές πολιτικές και κυρίως: η κοινή γεωργική πολιτική, καθώς και οι πολιτικές στον τομέα των μεταφορών, της ενέργειας, του ανταγωνισμού, του περιβάλλοντος, της έρευνας και ανάπτυξης, της καινοτομίας και της εκπαίδευσης και κατάρτισης.

1.7. Καλεί την Επιτροπή να επιδιώξει σθεναρά τον προσανατολισμό των πολιτικών αυτών προς όφελος της συνοχής, η οποία διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στη διαδικασία ενσωμάτωσης των λαών και των περιοχών της Ένωσης.

1.8. Συνιστά στην Επιτροπή να εξετάσει εις βάθος την παράμετρο των εδαφικών πολιτικών ως αναπτυξιακό παράγοντα και – βάσει των στοιχείων που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο του Σχεδίου Ανάπτυξης του Κοινοτικού Χώρου (ΣΑΚΧ) και της Ευρωπαϊκής Διάσκεψης των Υπουργών Χωροταξίας (ΕΔΥΧ) — να προωθήσει παρεμβάσεις που αποσκοπούν στην υπερνίκηση των ανισορροπιών του συστήματος «κέντρου-περιφέρειας» με την προαγωγή σχέσεων συνεργασίας μεταξύ αστικών κέντρων, αγροτικών περιοχών και απομακρυσμένων περιφερειών, με στόχο την προαγωγή μιας πολυκεντρικής ανάπτυξης της κοινοτικής επικράτειας.

1.9. Τονίζει εκ νέου την ανάγκη μεγαλύτερης και καλύτερης συμμετοχής των κρατών μελών και των τοπικών και περιφερειακών αρχών, ως φυσική συνέπεια της εφαρμογής της αρχής της επικουρικότητας, για την κατάρτιση πολιτικής συνοχής χωρίς την παραμικρή χροιά «επανειδίκευσης» των πολιτικών περιφερειακής ανάπτυξης.

1.10. Επισημαίνει, εξάλλου, ότι η περιφερειακή διάσταση ευνοεί την έμπρακτη εφαρμογή της πολιτικής ίσων ευκαιριών μεταξύ ανδρών και γυναικών και αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για την επίτευξη αποτελεσματικής οικονομικής και κοινωνικής συνοχής.

2ο Μέρος: Εξέλιξη της συζήτησης

Η Επιτροπή των Περιφερειών

2.1. Διαπιστώνει ότι η Επιτροπή θεωρεί το ποσοστό 0,45 % του ΑΕΠ της Ένωσης που προβλέπεται για την πολιτική συνοχής ως κατώτατο όριο και εμμένει στο γεγονός ότι η νέα περιφερειακή πολιτική απαιτείται να βασιστεί σε στενότερο συσχετισμό μεταξύ των δράσεων που αποσκοπούν στην ανάπτυξη των ενδιαφερομένων περιφερειών και τους απαιτούμενους δημοσιονομικούς πόρους.

2.2. Θεωρεί σκόπιμη τη διατήρηση του ισχύοντος κριτηρίου επιλεξιμότητας για τις αναπτυξιακά καθυστερημένες περιφέρειες και, συγκεκριμένα, του κατώτατου κατά κεφαλήν εισοδήματος που απαιτείται ώστε να καταστεί μία περιφέρεια επιλέξιμη για τον στόχο 1 (75 % του μέσου κατά κεφαλήν εισοδήματος της Ένωσης). Ωστόσο, η Επιτροπή των Περιφερειών καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εξετάσει την εισαγωγή περαιτέρω συμπληρωματικών κριτηρίων που να λαμβάνουν υπόψη ιδιαίτερες καταστάσεις.

2.3. Επικροτεί την πρόταση της Επιτροπής η οποία προβάλλει ως προτεραιότητα την παρέμβαση προς όφελος των περιφερειών με αναπτυξιακή καθυστέρηση και συμμερίζεται τη βούληση να μην επικρατήσει σε αυτό το πλαίσιο μία πολιτική δύο ταχυτήτων, κατά τρόπο ώστε οι ανισότητες των περιφερειών αυτών να μην προκαλέσουν απλώς έναν διαχωρισμό σε κράτη μέλη και σε συνδεδεμένα κράτη.

2.4. Καλεί την Επιτροπή να προβλέψει για τις περιφέρειες που εξέρχονται από το στόχο 1 ή μια κατάλληλη μεταβατική περίοδο, αυξημένης διάρκειας σε περίπτωση που η έξοδος οφείλεται στο στατιστικό αποτέλεσμα που προκαλεί η διεύρυνση, ή την επιλεξιμότητά τους στον μελλοντικό στόχο 2.

2.5. Διαπιστώνει ότι, αντίθετα με όλα όσα είχαν εκτεθεί στη δεύτερη έκθεση για τη συνοχή, στην πρώτη έκθεση προόδου δεν θίγεται το ζήτημα των ενδιαφερομένων περιφερειών για το στόχο 2 και επισημαίνει ότι η διατήρηση της παροχής κοινοτικής στήριξης στις περιοχές χωρίς αναπτυξιακή καθυστέρηση δικαιολογείται είτε επειδή σε πολλές περιοχές εξακολουθούν να ανακύπτουν προβλήματα όσον αφορά την ανασυγκρότηση και την οικονομική ανάπτυξη είτε εξαιτίας του γεγονότος ότι τα διαρθρωτικά ταμεία συνιστούν απολύτως αναγκαίο μέσο για την υποστήριξη, σε όλη την ΕΕ των δυνατοτήτων περιφερειακής ανάπτυξης που προσδίδουν προστιθέμενη αξία η οποία δεν είναι δυνατόν να εκλείψει.

2.6. Συμμερίζεται τη θέση που διατυπώνει η Επιτροπή στη δεύτερη έκθεση για τη συνοχή, σύμφωνα με την οποία ο νέος στόχος 2 αποσκοπεί στην υπερνίκηση των ιδιαίτερων χωροταξικών ανισορροπιών, υποστηρίζει επίσης ότι κατά την κατάρτιση της μελλοντικής περιφερειακής πολιτικής πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στις περιφέρειες που παρουσιάζουν μόνιμα γεωγραφικά μειονεκτήματα.

2.7. Καλεί την Επιτροπή να προσδιορίσει μορφές ενσωμάτωσης των διαφόρων κονδυλίων και παρεμβάσεων που προορίζονται για τις περιοχές χωρίς αναπτυξιακή καθυστέρηση, προτιμώντας — ακόμη και βάσει των εμπειριών εν εξελίξει — στρατηγικές διαρθρωτικής ανάπτυξης (μεταφορές, επικοινωνίες, δίκτυα υδροδότησης, ενεργειακά δίκτυα, έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη) και αξιοποίηση των τοπικών πόρων (ανθρώπινων, φυσικών, πολιτιστικών και κοινωνικών), παρέχοντας στις περιφέρειες ή σε άλλα αρμόδια θεσμικά επίπεδα τη διακριτική ευχέρεια να επιλέγουν τον τρόπο θεματικής και χωροταξικής κατανομής των πόρων, αφού του τεθεί σε εφαρμογή ένα γενικό κριτήριο καταμερισμού μεταξύ χωρών και Περιφερειών στο πλαίσιο του οποίου θα λαμβάνεται υπόψη η παρούσα κατανομή. Ελπίζει ότι, εν γένει, το μερίδιο του συνόλου των κονδυλίων των διαρθρωτικών ταμείων, που προορίζεται για τον καινούριο στόχο 2 δεν θα είναι κατώτερο από εκείνο της τρέχουσας περιόδου προγραμματισμού.

2.8. Προτείνει η παρέμβαση της Επιτροπής στις εν λόγω περιοχές να πραγματοποιείται μέσω της ενεργοποίησης στοχοθετημένων πόρων, οι οποίοι να συσχετίζονται στο σύνολό τους με τη σοβαρότητα των φαινομένων, προκειμένου να διευκολυνθεί — σε όσους τομείς τούτο είναι δυνατό — η διασυνοριακή, διεθνική και διαπεριφερειακή συνεργασία λαμβανομένων υπόψη των προγραμματικών προτεραιοτήτων παρέμβασης που επισημαίνουν οι περιφερειακές διοικήσεις και συμπορεύονται με τους κοινοτικούς στόχους.

2.9. Εμμένει στις απόψεις που έχει ήδη διατυπώσει στη γνωμοδότησή της σχετικά με τη δεύτερη έκθεση για τη συνοχή όσον αφορά την ανάγκη ενσωμάτωσης των διαφόρων υφισταμένων μέσων παρέμβασης (στόχος 2, στόχος 3, κ.λπ.), πάντοτε όμως σε περιφερειακή βάση.

2.10. Τονίζει ότι απαιτείται να εδραιωθεί και να ενισχυθεί η διασυνοριακή, διεθνική και διαπεριφερειακή συνεργασία ως λειτουργικό μέσο, όχι μόνον στο πλαίσιο της περιφερειακής πολιτικής, αλλά και για την επίτευξη πιο ισόρροπης ανάπτυξης της ευρωπαϊκής επικράτειας στο σύνολό της. Εξάλλου, με τη διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θα πρέπει να επιδειχθεί ιδιαίτερη προσοχή στη συνεργασία πέραν των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ. Έχοντας υπόψη τη σαφή προστιθέμενη αξία που έχει σε ευρωπαϊκό επίπεδο η διεθνική συνεργασία, η Ένωση πρέπει να καταβάλει κάθε προσπάθεια ώστε να υπάρχουν δυνατότητες μετατροπής των τοπικών και περιφερειακών αναπτυξιακών προγραμμάτων σε διεθνική συνεργασία.

2.11. Συνιστά στην Επιτροπή να εξακολουθήσει να επιδιώκει ακόμη αποφασιστικότερα την απλοποίηση των διαδικασιών προκειμένου να επιτευχθεί σαφής διαφοροποίηση των ρόλων της Επιτροπής (καθορισμός των γενικών αρχών και τεχνική υποστήριξη για την εφαρμογή τους) και των κρατών μελών όσον αφορά τις διάφορες διαρθρώσεις της (προγραμματισμός και διαχείριση των κονδυλίων), υπό το πρίσμα μίας πραγματικής επικουρικότητας και σύμφωνα με την αρχή της εταιρικής σχέσης.

2.12. Καλεί την Επιτροπή να καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια για τον πληρέστερο και αποτελεσματικότερο συντονισμό των διαφόρων διαρθρωτικών χρηματοδοτικών μέσων (ΕΤΠΑ, ΕΓΤΠΕ και ΕΚΤ) τα οποία πρέπει να προσανατολισθούν στην επιδίωξη πολιτικών εστιασμένων στη συνεργία και στην ενσωμάτωση για την προαγωγή της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής ολόκληρης της επικράτειας.

2.13. Δίδει έμφαση στο γεγονός ότι όλες οι τομεακές πολιτικές με σημαντικό περιφερειακό αντίκτυπο, αλλά και οι πολιτικές στον τομέα του ανταγωνισμού και της φορολογίας, απαιτείται να επιδιώκουν και αυτές την επίτευξη του στόχου της συνοχής και, ειδικότερα όσον αφορά τις περιφερειακές ενισχύσεις, καλεί την Επιτροπή, εν όψει της διεύρυνσης:

- α) να εξετάσει τη δυνατότητα διατήρησης, στην ΕΕ των 15, των ενισχύσεων που προβλέπονται από το άρθρο 87.3 α) και γ) της Συνθήκης, με στόχο την αποτροπή περαιτέρω ανισοροπιών,
- β) να προωθήσει την απλοποίηση των διαδικασιών για τη χορήγηση των περιφερειακών ενισχύσεων.

Βρυξέλλες, 10 Οκτωβρίου 2002.

Ο Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Albert BORE

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών για:

- την «Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — Προσέγγιση συνεργασίας για το μέλλον του ευρωπαϊκού τουρισμού» και
- την «Έκθεση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — Σε συνέχεια του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 21ης Σεπτεμβρίου: η κατάσταση στον Ευρωπαϊκό τομέα Τουρισμού»

(2003/C 66/04)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ,

έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — «Προσέγγιση συνεργασίας για το μέλλον του ευρωπαϊκού τουρισμού» COM(2001) 665 τελικό·

έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — «Σε συνέχεια του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 21ης Σεπτεμβρίου: η κατάσταση στον Ευρωπαϊκό τομέα Τουρισμού» COM(2001) 668 τελικό·

έχοντας υπόψη την απόφαση της Επιτροπής της 15ης Νοεμβρίου 2001 να ζητήσει τη γνώμη της επί του θέματος, σύμφωνα με το άρθρο 265, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας·

έχοντας υπόψη την απόφαση του Προεδρείου της, της 6ης Φεβρουαρίου 2002, να αναθέσει στην επιτροπή «Πολιτική εδαφικής συνοχής» την επεξεργασία σχετικής γνωμοδότησης·

έχοντας υπόψη την προηγούμενη γνωμοδότησή της σχετικά με την ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και στην Επιτροπή των Περιφερειών «Αύξηση του δυναμικού του τουρισμού για τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης» (COM(1999) 205 τελικό) (CdR 291/1999 fin) ⁽¹⁾·

έχοντας υπόψη το σχέδιο γνωμοδότησης που υιοθέτησε η επιτροπή της «Πολιτική εδαφικής συνοχής» στις 24 Ιουνίου 2002 (CdR 1999/2002 rev.) (εισηγητής: ο κ. Andriá, Πρόεδρος της επαρχίας του Σαλέρνου) (I, ΕΛΚ)·

εκτιμώντας ότι η Ευρωπαϊκή Διάσκεψη που διοργανώθηκε το Νοέμβριο του 1997 στο Λουξεμβούργο με θέμα τον τουρισμό και την απασχόληση (4-5.11.1997), το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Λουξεμβούργου για την απασχόληση (21-22.11.1997) και τα συμπεράσματα του Συμβουλίου των Υπουργών Τουρισμού της 26ης Νοεμβρίου 1997 οδήγησαν στη διαμόρφωση ευρείας και συνεκτικής βάσης πολιτικο-προγραμματικού προσανατολισμού που δίνει έμφαση στα οφέλη που απορρέουν από την ισόρροπη και βιώσιμη ανάπτυξη του ευρωπαϊκού τουρισμού·

εκτιμώντας ότι το 1998 η Επιτροπή συγκρότησε ομάδα υψηλού επιπέδου για την ανάλυση της σχέσης μεταξύ του τομέα του τουρισμού και των ροών απασχόλησης και ότι, βάσει των συμπερασμάτων της εν λόγω ομάδας εργασίας («Ευρωπαϊκός τουρισμός — Νέες μορφές συνεργασίας για την απασχόληση: συμπεράσματα και συστάσεις της ομάδας υψηλού επιπέδου για τον τουρισμό και την απασχόληση», Ευρωπαϊκή Επιτροπή), η Επιτροπή υπέβαλε την ανακοίνωση «Αύξηση του δυναμικού του τουρισμού για τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης» (COM(1999) 205 τελικό)·

εκτιμώντας ότι η εν λόγω ανακοίνωση οδήγησε στα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 21ης Ιουνίου 1999 όπου καλούνταν η Επιτροπή και τα κράτη μέλη να αναπτύξουν στενή συνεργασία προκειμένου να μεγιστοποιηθεί η συνεισφορά του τουρισμού στη μεγέθυνση και την απασχόληση, ιδίως όσον αφορά τέσσερις θεματικούς τομείς:

1. ενημέρωση,
2. κατάρτιση,

(¹) ΕΕ C 317 της 6.11.2000, σ. 40.

3. ποιότητα,
4. βιωσιμότητα.

εκτιμώντας ότι, μετά το Συμβούλιο της 21ης Ιουνίου 1999 με θέμα «Τουρισμός και Απασχόληση» και βάσει των αντιδράσεων των άλλων ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων ⁽¹⁾, έγινε αντιληπτή με μεγαλύτερη σαφήνεια η ανάγκη ολοένα και αποτελεσματικότερου διαλόγου μεταξύ των φορέων που σχετίζονται με τις δυναμικές ανάπτυξης του τομέα του τουρισμού (κράτη μέλη, επαγγελματίες, κοινωνία των πολιτών και ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα).

εκτιμώντας ότι με την ανακοίνωση «Προσέγγιση συνεργασίας για το μέλλον του ευρωπαϊκού τουρισμού» ενισχύεται η βούληση να τεθεί σε εφαρμογή η ανοικτή μέθοδος συντονισμού μεταξύ όλων των ενδιαφερόμενων φορέων (Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισαβόνας) σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της Λευκής Βίβλου σχετικά με την ευρωπαϊκή διακυβέρνηση και δίνεται κυρίως προτεραιότητα σε τέσσερα βασικά θέματα:

1. διεύρυνση της γνωστικής βάσης για τον τουρισμό,
2. ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα αυτόν,
3. βελτίωση των προοπτικών ανάπτυξης που συνδέονται με τη βιώσιμη ανάπτυξη,
4. συμβολή στη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης.

εκτιμώντας ότι η εν λόγω ανακοίνωση τονίζει επανειλημμένως την ανάγκη να συμμετέχουν στις διαδικασίες χάραξης της κοινοτικής πολιτικής για τον τουρισμό η κοινωνία των πολιτών, η βιομηχανία τουρισμού και οι σημαντικότεροι φορείς που δραστηριοποιούνται στο έδαφος των διαφόρων ευρωπαϊκών περιφερειών, προκειμένου να καθιερωθεί διαλογικός διάυλος μέσω του οποίου θα ανταλλάσσονται σε πραγματικό χρόνο πληροφορίες σχετικά με την εξέλιξη της τουριστικής προσφοράς και ζήτησης καθώς και σχετικά με τις εν εξελίξει μεταβολές σε τομείς κοινού ενδιαφέροντος.

εκτιμώντας ότι το ίδιο έγγραφο υπογραμμίζει την επείγουσα ανάγκη διοργανικής συνεργασίας μεταξύ των διαφόρων βαθμίδων των τοπικών και περιφερειακών διοικητικών αρχών καθώς και μεταξύ των τελευταίων και των θεσμικών οργάνων/οργανισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

εκτιμώντας ότι πρέπει να επιδιωχθεί ανυπερθέτως η συμμετοχή των προαναφερθέντων θεσμικών και κοινωνικών φορέων στην εξέταση των αναπόφευκτων προβληματισμών που διατυπώθηκαν, μεταξύ άλλων, και από την κ. Helena Torres Marques (μέλος του ΕΚ — Ρ) κατά τη συνεδρίαση της Επιτροπής Περιφερειακής Πολιτικής, Τουρισμού και Μεταφορών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, στις 19 παρελθόντος Μαρτίου.

εκτιμώντας ότι η κατάσταση του τουρισμού στην Ευρώπη (σύμφωνα με τη έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Σε συνέχεια του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 21ης Σεπτεμβρίου: η κατάσταση στον Ευρωπαϊκό τομέα Τουρισμού») αποδείχθηκε λιγότερο σοβαρή σε σύγκριση με τις προβλέψεις που είχαν πραγματοποιηθεί αμέσως μετά τα γεγονότα της 11ης Σεπτεμβρίου 2001, παρόλο που προέκυψαν νέες τάσεις οι οποίες απεικονίζουν μια διαφορετική και πιο περίπλοκη τυπολογία χρηστών τουριστικών υπηρεσιών.

εκτιμώντας ότι βάσει, μεταξύ άλλων, της ανάλυσης που περιέχεται στην πρώτη ενδιάμεση έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την οικονομική και κοινωνική συνοχή της 30ής Ιανουαρίου 2002, στο πλαίσιο των αναπτυξιακών πολιτικών που συνδέονται με τα Διαρθρωτικά Ταμεία, από το 2006 και μετά θα πρέπει να ληφθούν δεόντως υπόψη οι επιπτώσεις στις περιφέρειες που βασίζουν κατά κύριο λόγο την οικονομία τους στον τουρισμό, να πραγματοποιηθεί εις βάθος αξιολόγηση του αντίκτυπου κοινοτικών πρωτοβουλιών όπως Leader, Interreg, Urban και Equal, καθώς επίσης να σχεδιαστούν συμπληρωματικές στρατηγικές παρέμβασης στα συστήματα τοπικής ανάπτυξης ιδίως όσον αφορά τις περιοχές του Στόχου 1.

εκτιμώντας ότι στόχος της Ατζέντας 21 είναι να προωθήσει, με την πλήρη συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών, τις δυναμικές βιώσιμης ανάπτυξης και, ως εκ τούτου, τη σημαντική ανάπτυξη του οικοτουρισμού.

εκτιμώντας ότι το Σεπτέμβριο του έτους 2002, έτους που ανακηρύχθηκε Παγκόσμιο Έτος Οικοτουρισμού, θα διεξαχθεί στο Γιοχάνεσμπουργκ η παγκόσμια σύνοδος κορυφής για τη βιώσιμη ανάπτυξη.

⁽¹⁾ Βλέπε το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 18.2.2000, τη γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών της 15.6.2000 (CdR 291/1999 fin — EE C 317 της 6.11.2000, σ. 40) καθώς και τη γνωμοδότηση της ΟΚΕ της 26.1.2000 (CES 93/2000).

εκτιμώντας τις πέντε προτεραιότητες που έθεσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην ανακοίνωσή της, με στόχο τη μελλοντική δημιουργία ευρωπαϊκού τουρισμού:

- ενημέρωση: διευκόλυνση της ανταλλαγής και της διάδοσης πληροφοριών, ιδίως μέσω των νέων τεχνολογιών,
- κατάρτιση: βελτίωση της κατάρτισης με στόχο τη μεγαλύτερη επαγγελματοποίηση του τομέα του τουρισμού,
- ποιότητα: βελτίωση της ποιότητας των τουριστικών προϊόντων,
- βιωσιμότητα: προώθηση της προστασίας του περιβάλλοντος (με τον καθορισμό καινοτόμων τυπολογιών που μπορούν να εφαρμοστούν στην Ατζέντα 21),
- νέες τεχνολογίες: διαχείριση των επιπτώσεων και της χρήσης υπηρεσιών βασισμένων στις τεχνολογίες της πληροφορίας και της επικοινωνίας (ΤΠΕ) στον τομέα του τουρισμού·

υιοθέτησε ομόφωνα κατά την 46η σύνοδο ολομέλειας της 10ης Οκτωβρίου 2002 την ακόλουθη γνωμοδότηση.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. «Όσα μας ενώνουν είναι πολύ περισσότερα από όσα μας χωρίζουν».

Η ανωτέρω αρχή, όπως αναφέρεται στην εισαγωγή της συνοπτικής περίληψης της έκθεσης που εκπονήθηκε από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τουρισμού για τη δεύτερη συνεδρίαση της Επιτροπής «Ανάκαμψη των τομέων των ταξιδιών και του τουρισμού» (15 Μαρτίου 2002, ITB Βερολίνο) — με τίτλο «Οι επιπτώσεις των επιθέσεων της 11ης Σεπτεμβρίου στον τουρισμό: φως στην άκρη του τούνελ» — συνοψίζει τη βασική φιλοσοφία που διέπει το παρόν έγγραφο. Πρέπει να γίνει αντιληπτό ότι ο τουρισμός στην Ευρώπη μπορεί να στηρίζεται στην προστιθέμενη αξία που διαμορφώνεται από τον άξονα μιας πολιτιστικής ταυτότητας πολύ πιο περίπλοκης από ό,τι πιστεύεται. Για το λόγο αυτό, οι βραχυπρόθεσμες και μεσοπρόθεσμες δράσεις είναι ανάγκη να βασίζονται σε δύο θεμελιώδεις αξίες:

- α) την αξιοποίηση μεθόδων με στόχο τη μεγαλύτερη ομοιογενοποίηση των προτύπων προσφοράς βάσει ενός πλούσιου υποστρώματος κοινού σε πολλά πλαίσια αναφοράς (αρχίζοντας από το ενιαίο νόμισμα)
- β) την ανάγκη περαιτέρω εναρμόνισης των τοπικών, περιφερειακών, εθνικών και κοινοτικών πολιτικών όσον αφορά τις πέντε προαναφερθείσες θεμελιώδεις προτεραιότητες στον τομέα του τουρισμού: ενημέρωση, κατάρτιση, ποιότητα, βιωσιμότητα και νέες τεχνολογίες.

2. Μολονότι μια πρώτη ανάλυση είχε προβλέψει πολύ σοβαρότερες συνέπειες για την ευρωπαϊκή τουριστική οικονομία, οι επιπτώσεις των γεγονότων της 11ης Σεπτεμβρίου 2001 ευθυγραμμίζονταν με τις προβλέψεις που είχαν διαβλέψει μια πρώτη θετική αντίδραση έξι μήνες μετά την επίθεση. Επί του παρόντος, όπως επισημαίνει ο ΠΟΤ, ο τουρισμός βρίσκεται σε στάδιο σαφούς ανάκαμψης, μολονότι είναι αισθητή η ανακατανομή των ροών ταξιδιωτών. Οι διηπειρωτικές αεροπορικές μεταφορές σημείωσαν σοβαρότατη κάμψη, ενώ στον τομέα του λεγόμενου εγχώριου τουρισμού κατέστη κατά κάποιον τρόπο δυνατό να αναχαιτιστεί μια καταστροφική από πολλές απόψεις ύφεση.

3. Εξαιτίας αυτής της ανακατανομής των ροών, ορισμένα τμήματα της βιομηχανίας τουρισμού επλήγησαν περισσότερο από άλλα. Οι μικροί διοργανωτές ταξιδιών, οι μεσαίοι διοργανωτές αθλητικών και πολιτιστικών εκδηλώσεων, οι πωλητές πακέτων εγχώριων διακοπών, οι μικρές αεροπορικές εταιρείες και άλλοι μικροί διοργανωτές αντιμετώπισαν σε γενικές γραμμές την κρίση καλύτερα από άλλους.

4. Είναι, συνεπώς, σαφές ότι η λεγόμενη παγκόσμια οικονομία σημείωσε απότομη κάμψη, γεγονός που ευνόησε τον ανασχεδιασμό στρατηγικών οικονομικής ανάπτυξης σε τοπικό επίπεδο. Στο πλαίσιο αυτό, τα συστήματα περιφερειακής ανάπτυξης βρέθηκαν, χωρίς πάντα να αξιοποιούν αυτό το γεγονός, σε πλεονεκτική θέση. Παρατηρήθηκε μια μετάβαση από το παγκόσμιο στο τοπικό επίπεδο.

5. Όπως υπογραμμίζει η προαναφερθείσα έκθεση του Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού, διαφαίνονται βραχυπρόθεσμα νέες προοπτικές ανάκαμψης. Ποια είναι, όμως, τα διδάγματα που πρέπει να αντληθούν από την κρίση; Ποια οργανική μέθοδος αντιμετώπισης τόσο δύσκολων περιστάσεων είναι ανάγκη να προβλεφθεί στην ατυχή περίπτωση επανεμφάνισης τέτοιας κρίσης; Πρέπει να επισημανθεί ότι κατέστη γενικά έκδηλη η απουσία στρατηγικά συντονισμένης απάντησης σε ευρωπαϊκό επίπεδο: δεν προβλέφθηκε κοινό σχέδιο αντίδρασης στην άμεση και πολυσύνθετη κρίση που ξέσπασε την επομένη των επιθέσεων.

6. «Διάφορα αιτήματα για την ανάληψη πολιτικών δράσεων — αναφέρεται στην έκθεση της Επιτροπής — έχουν διατυπωθεί από τον ευρωπαϊκό τουριστικό κλάδο. Ο εν λόγω κλάδος επιμένει κυρίως στην ανάγκη συντονισμού, όσο ποτέ άλλοτε, της προώθησης της Ευρώπης στις ξένες αγορές της και ζήτησε από την Επιτροπή να διαδραματίσει ενεργό ρόλο στην προώθηση της Ευρώπης ως ασφαλούς προορισμού».

7. Η ΕΤΠ συμφωνεί απόλυτα με το συμπέρασμα της έκθεσης σύμφωνα με το οποίο το μέτωπο στο οποίο θα πρέπει να επικεντρωθούν οι δυνάμεις έγκειται στη μέθοδο συνεννόησης, μέσω μέτρων που «αποσκοπούν στην καλύτερη ενσωμάτωση των ανησυχιών όλων των παραγόντων του τουρισμού στις κοινοτικές πολιτικές και πρωτοβουλίες που επηρεάζουν τον τουρισμό, και στην προώθηση καλύτερης διεπαφής με τον τουριστικό κλάδο και με τα λοιπά ενδιαφερόμενα μέλη».

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

1. Η Επιτροπή των Περιφερειών τάσσεται υπέρ της ανοικτής μεθόδου συντονισμού και συνεννόησης, εμμένει όμως στη σημασία της διαφάνειας και του δημοκρατικού κοινοβουλευτικού ελέγχου

Ο καθοριστικός ρόλος που διαδραματίζουν οι τοπικές και περιφερειακές αρχές αποδεικνύεται για άλλη μία φορά ότι είναι ο μόνος διαθέσιμος μοχλός για την ανάδειξη της αποστολής των πολιτικών εδαφικής συνοχής που εφαρμόζονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση: δεν είναι δυνατό να υπάρχουν κοινές πολιτικές εδαφικής συνοχής χωρίς να συμμετέχουν στη χάραξη τους οι περιφέρειες. Η διαχείριση των εδαφών είναι αποτελεσματική μόνο εάν ξεκινά από τη βάση. Η εφαρμογή μέσων, έστω και καινοτόμων, που προτείνονται εκ των άνω δεν ισοδυναμεί υποχρεωτικά με θετικό αποτέλεσμα. Αντίθετα: με την αποδοχή απόψεων και προτάσεων που προέρχονται από τη βάση καθιερώνεται η κουλτούρα του διαλόγου και της αμοιβαίας ακρόασης. Ο πολιτικός φεντεραλισμός μετατρέπεται σε διοικητικό φεντεραλισμό και σε θεσμική, οικονομική και κοινωνική συνεργασία.

Αυτή η οπτική πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά τη χάραξη κάθε πολιτικής για την ανάπτυξη του τουρισμού: η δημιουργία πραγματικού ευρωπαϊκού τουριστικού δικτύου προϋποθέτει την προσεκτική παρακολούθηση και αναγνώριση της σημερινής πραγματικότητας. Η καταγραφή των αναγκών, η χαρτογράφηση των διαρθρώσεων υποδοχής και των άλλων συναφών διαρθρώσεων, η αξιολόγηση των γραμμών μεταφορών αποτελούν βασικά στοιχεία ενός ολοκληρωμένου σχεδίου που δίνει προτεραιότητα στη διάχυτη ανάγκη ασφάλειας και προστασίας του ταξιδιώτη.

Η ΕΤΠ παρατηρεί ότι στην ανακοίνωση⁽¹⁾ η Επιτροπή εκφράζει την δυσανεμία της για το γεγονός ότι δεν σημειώθηκε επαρκής θετική εξέλιξη κατά τις συνομιλίες με τις τοπικές και περιφερειακές αρχές στις ομάδες εργασίας για τους πέντε βασικούς τομείς προτεραιότητας (που τονίζονται στις σελίδες 4 και 5 της γνωμοδότησης). Η ΕΤΠ καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη, σύμφωνα με το πνεύμα της διακυβέρνησης, να αναπτύξουν αποτελεσματικές πρακτικές εργασίας στις οποίες να συμμετέχουν οι τοπικές και περιφερειακές αρχές προκειμένου να διασφαλιστεί στο μέλλον η χάραξη πολιτικών οι οποίες συμπληρώνουν και προσφέρουν προστιθέμενη αξία στην τουριστική δραστηριότητα που αναπτύσσεται σε επίπεδο βάσης.

2. Η Επιτροπή των Περιφερειών συνιστά την προώθηση της ευθύνης των δημόσιων και ιδιωτικών φορέων

Εκκίνηση από τη βάση σημαίνει αναζήτηση μιας ριζικής διαδικασίας μεταβολής της νοοτροπίας: δημόσιος και ιδιωτικός τομέας μετατρέπουν τους όρους της ιστορικής σχέσης τους. Δεν συνδέονται πλέον από μορφές εξάρτησης αλλά, αντίθετα, συνεργάζονται σε ένα σχέδιο ανάπτυξης που οργανώνεται επί ίσοις όροις στο

πλαίσιο μιας ευρείας αντίληψης της ιδιότητας του πολίτη. Ο πολίτης δεν είναι πλέον απλός μάρτυρας της κρατικής δράσης στο χώρο του, αλλά συμμετέχει ο ίδιος στην τοπική διακυβέρνηση στο πλαίσιο μιας θεσμικής δράσης προωθούμενης από τις τοπικές και περιφερειακές αρχές.

Με τον τρόπο αυτό, δημιουργείται μια συνέργια που καθιστά τον κλάδο του τουρισμού ιδιαίτερα ανταγωνιστικό: δεν εναπόκειται πλέον στη μεμονωμένη επιχείρηση (ή το μεμονωμένο καρτέλ επιχειρήσεων) να αναζητήσει τον αποτελεσματικότερο δρόμο για την επίτευξη του κέρδους αλλά στο τοπικό σύστημα στο οποίο ανήκει η επιχείρηση να αναζητήσει τον καταλληλότερο τρόπο αντιμετώπισης της αγοράς. Αυτή η προσέγγιση, που ορισμένοι μελετητές χαρακτηρίζουν ως δημιουργία «γεωκοινοτήτων», μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την διαχείριση της μετάβασης από την άγρια και ανεξέλεγκτη παγκοσμιοποίηση στη ρυθμιζόμενη και βιώσιμη παγκοσμιοποίηση.

Η βιώσιμη ανάπτυξη είναι προϊόν της γνώσης της περιφέρειας και των δυνατοτήτων της: η αξιοποίηση των τοπικών χαρακτηριστικών αποτελεί κύρια προϋπόθεση για τη δημιουργία και την προστασία του οικοτουρισμού.

3. Η Επιτροπή των Περιφερειών προωθεί τις προτεραιότητες ανάπτυξης και διάδοσης του ευρωπαϊκού τουρισμού στην παγκόσμια αγορά

Πριν από τη διάθεση οποιουδήποτε προϊόντος στην αγορά, είναι σκόπιμο να δίνεται έμφαση στην ταυτότητα, από την άποψη του πελάτη, του προϊόντος που πρόκειται να εμπορευματοποιηθεί. Στο τομέα του τουρισμού, η αντίληψη του τουρισμού οφείλει να ξεπεράσει οποιαδήποτε πρόθεση προαγωγής του τουρισμού γύρω από οποιαδήποτε διοικητικά ή περιφερειακά σύνορα.

Είναι απολύτως αναγκαίο να επαναθεθεί ο ταξιδιώτης, ο τουρίστας στο επίκεντρο της εκπόνησης οποιουδήποτε κανονιστικού σχεδίου. Οι πιο εξελιγμένες θεωρίες προώθησης επισημαίνουν την ανάγκη να βασίζεται η προσφορά στις απαιτήσεις του ενδεχόμενου χρήστη, προκειμένου να δημιουργηθούν πραγματικές κοινότητες χρηστών και να υπάρχει αλληλεπίδραση χρηστών και διατιθέμενου προϊόντος. Αντί να εστιαστεί η προσπάθεια σ' ένα οποιοδήποτε ευρωπαϊκό προϊόν, η ΕΤΠ πιστεύει ότι διαμορφώνεται σήμερα μια ευκαρία μέγιστης σημασίας: βέλτιστη αξιοποίηση των πλεονεκτημάτων που προσφέρουν τα συστήματα πληροφορικής. Εάν αναπτυχθεί ένα ενιαίο, εναρμονισμένο δίκτυο πληροφορικής στο Διαδίκτυο, οι πράκτορες ταξιδιών και οι τουρίστες θα μπορούν να χαράσσουν καλύτερα τη διαδρομή τους ή να «βρίσκουν άκρη» μέσα από το τεράστιο πλήθος των διαθέσιμων, σήμερα, πληροφοριών. Αντί να προσπαθήσει να αναπτύξει ένα ευρωπαϊκό προϊόν, η Επιτροπή θα μπορούσε να συμβάλει στη δημιουργία ενός συστήματος στο οποίο οι πράκτορες ταξιδιών και οι τουρίστες συνεργάζονται αποτελεσματικότερα.

(1) COM(2001) 665 τελικό, παράρτημα 1, σ. 23.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σε συνεργασία με τις τοπικές και περιφερειακές αρχές και με τον κλάδο του τουρισμού και εντός των πλαισίων του βου προγράμματος-πλαίσιο E+A, πρέπει να προβλέψει μέτρα για την επιτάχυνση της εισαγωγής των νέων τεχνολογιών στα συστήματα διαχείρισης και πληροφοριών των τουριστικών επιχειρήσεων και προορισμών.

Τα μέτρα αυτά είναι ιδιαίτερα σημαντικά στην παρούσα συγκυρία, που χαρακτηρίζεται από κάποια επιβράδυνση του τουριστικού κλάδου, ώστε να επιτευχθεί μια ανταγωνιστικότερη ανάπτυξη του.

Προκειμένου να συμβάλει στον καθορισμό οργανικής διαδικασίας για την ανάπτυξη του ευρωπαϊκού τουρισμού που να προωθεί τη συμμετοχή των τοπικών κοινοτήτων, η Επιτροπή των Περιφερειών προτείνει να καθοριστούν διαδικασίες στις οποίες θα βασίζονται οι κοινοτικές πολιτικές παρέμβασης στο συγκεκριμένο πλαίσιο αναφοράς:

A. Βελτίωση του επιπέδου ασφαλείας και ποιότητας του δικτύου (οδικών-σιδηροδρομικών-θαλάσσιων-αεροπορικών) μεταφορών στα κράτη μέλη της ΕΕ προκειμένου να διασφαλιστούν με αποτελεσματικότερο τρόπο ροές κινητικότητας συνδεδεμένες με τον ελεύθερο χρόνο των ατόμων

Η Επιτροπή των Περιφερειών συμμερίζεται την ιδέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ότι η ελευθέρωση των μεταφορών και η ανάπτυξη των δικτύων τους, η καλύτερη λειτουργία της ενιαίας αγοράς, καθώς και η ύπαρξη περισσότερων διαθέσιμων μέσων της κοινωνίας των πληροφοριών θα διευκολύνουν την κινητικότητα των πολιτών και θα συμβάλουν στη μεγαλύτερη διεθνοποίηση των τουριστικών ροών.

Η Επιτροπή των Περιφερειών συμφωνεί με την άποψη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ότι η κοινοτική πολιτική μεταφορών πρέπει να επανενταχθεί μεταξύ των βασικότερων ζητημάτων του τομέα του τουρισμού: βιώσιμη κινητικότητα, δικαίωμα των επιβατών στην ασφάλεια και ποιότητα των μεταφορών. Για να βελτιωθεί το επίπεδο των μεταφορών πρέπει αναμφισβήτητα στο στάδιο αυτό να προωθηθεί η ασφάλεια αλλά και να ληφθούν υπόψη και άλλα επιπλέον ζητήματα. Εξάλλου, η Λευκή Βίβλος για τις μεταφορές ήδη καθορίζει τις κατευθυντήριες γραμμές που πρέπει να ακολουθηθούν για να επιτευχθούν τουριστικές μεταφορές αποτελεσματικότερες, βιώσιμες και καλύτερης ποιότητας.

Επιπλέον, ο τουρισμός αποτελεί τον κύριο παράγοντα ανάπτυξης για περιοχές μειονεκτικές ως προς την πρόσβαση, όπως οι ορεινές, οι νησιωτικές και οι εξόχως απομακρυσμένες περιοχές.

Στις νησιωτικές περιοχές, πρέπει να ενισχυθούν οι εναέριες μεταφορές, να βελτιωθεί η συχνότητά τους, να διασφαλιστεί η επάρκεια διαθέσιμων θέσεων και να προωθηθεί η διασύνδεση των αεροδρομίων που εξυπηρετούν πτήσεις προς τις νησιωτικές περιοχές με τα διευρωπαϊκά οδικά και σιδηροδρομικά δίκτυα, κυρίως τα δίκτυα μεγάλης ταχύτητας.

B. Συντονισμός της προσφοράς επαγγελματικών προσόντων προ-πανεπιστημιακού και πανεπιστημιακού επιπέδου με τη ζήτηση της αγοράς εργασίας στον τομέα του τουρισμού

Η ΕΤΠ συμφωνεί με την ανάλυση της Επιτροπής όσον αφορά τις πρωταρχικές ανάγκες κατάρτισης. Ο τουρισμός χαρακτηρίζεται σήμερα από σχετικά χαμηλό επίπεδο προσόντων στην πλειονότητα των κυριότερων επιμέρους τομέων και ιδίως στις ΜΜΕ. Μολονότι υπάρχει ζήτηση νέων δεξιοτήτων, για παράδειγμα στον τομέα των τεχνολογιών των πληροφοριών και της επικοινωνίας, η Επιτροπή των Περιφερειών αντιλαμβάνεται ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές αντιμετωπίζουν σημαντικά προβλήματα στην προσπάθειά τους να τονώσουν τη μεγέθυνση, ιδιαίτερα στον τομέα των μικρών και των πολύ μικρών επιχειρήσεων, που αποτελούν σημαντικό στοιχείο του κλάδου. Αντιμετωπίζοντας πιέσεις για μείωση των τιμών από τα μεγάλα πρακτορεία, οι μικρές οικογενειακές επιχειρήσεις πάσχουν από έλλειψη προοπτικών εξέλιξης των σταδιοδρομιών και υποχρεούνται να περικόπτουν τις δυνατότητες κατάρτισης, με αποτέλεσμα περαιτέρω δυσκολίες πρόσληψης προσωπικού.

Έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης στο θέμα του «τουρισμού για όλους». Η Επιτροπή των Περιφερειών επικροτεί τις προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για μια εκ του σύνεγγυς θεώρηση του θέματος της πρόσβασης των ατόμων με ειδικές ανάγκες. Ωστόσο, η Επιτροπή των Περιφερειών τονίζει τον ευρύ ορισμό που έδωσε στο θέμα αυτό το συνέδριο του τουρισμού της βελγικής προεδρίας, που πραγματοποιήθηκε τον Ιούλιο 2001, και θα επικροτούσε περαιτέρω προτάσεις της Επιτροπής στον τομέα του κοινωνικού τουρισμού.

Ενόψει αυτής της κατάστασης, θα ήταν σκόπιμο να καταστούν αποτελεσματικές και συγκεκριμένες ορισμένες δράσεις που έχουν ήδη καθοριστεί σε άλλα πλαίσια (όπως για παράδειγμα το «Ευρωπαϊκό βιβλιάριο κατάρτισης στον τομέα του τουρισμού»): «μετάβαση από την κατάρτιση στην καινοτομία λαμβάνοντας υπόψη την “εύθραυστη” πραγματικότητα του ανθρώπινου δυναμικού (...) για τη διαμόρφωση διαδικασίας επιμόρφωσης πιο περίπλοκης από την κλασική επιμόρφωση, η οποία θα ακολουθεί προσέγγιση με ανοδική/καθοδική πορεία και θα χρησιμοποιεί εταιρικές σχέσεις και συνεργασίες με όλους τους ενδιαφερομένους».

Έχει κεφαλαιώδη σημασία να αξιολογηθεί η προοπτική δημιουργίας ειδικού δικτύου κατάρτισης για τα προσόντα στον τομέα του τουρισμού στο πλαίσιο ήδη εφαρμοζόμενων κοινοτικών προγραμμάτων (Leonardo da Vinci, Socrates, Tempus, Erasmus) που θα είναι σε θέση να αλληλεπιδρούν με μέτρα για την απασχόληση (Equal) και για τη δικτύωση των φορέων κατάρτισης (Alfa).

Η Επιτροπή των Περιφερειών εκτιμά ότι, ενόψει μιας τέτοιας προοπτικής, πρέπει να διατεθούν (στο πλαίσιο των Διαρθρωτικών Ταμείων) περισσότεροι χρηματοδοτικοί πόροι για τις μεθόδους προ-πανεπιστημιακής εκμάθησης, δεδομένου ότι είναι ανάγκη να δημιουργηθεί ένας «σκληρός πυρήνας» ελάχιστων προσόντων μέσης-υψηλής ποιότητας που να καθιστά δυνατή τη μεταγενέστερη πρόσβαση με μεγαλύτερο όφελος στις σπουδές που οδηγούν στην απόκτηση πτυχίου.

Η διάσταση της ηλεκτρονικής μάθησης στο πλαίσιο της αξιοποίησης της «κουλτούρας της γνώσης» μπορεί να προσδιοριστεί ως προστιθέμενη αξία που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά τη χάραξη κάθε πρωτοβουλίας στον τομέα αυτό προκειμένου να επιτευχθεί μεγαλύτερη ομοιογένεια μεταξύ των μεθόδων τομεακής κατάρτισης.

Αφενός, πρέπει να ενισχυθεί η καθιέρωση διδακτικών μηχανισμών για τη μεταφορά τεχνικών και τεχνολογικών προσόντων και, αφετέρου, είναι σκόπιμο να συσχετιστούν οι διάφορες τρέχουσες εμπειρίες κατάρτισης των κρατών μελών προκειμένου να διευκολυνθεί η διάδοση κοινής εκπαιδευτικής κουλτούρας στον τομέα του τουρισμού και να καθοριστούν οι επαγγελματικές δεξιότητες οι συναφείς με αυτό το πλαίσιο αναφοράς.

Τέλος, δεν είναι δυνατό να υποτιμούνται ο ρόλος και η σημασία της ανώτατης εκπαίδευσης (όπως έκανε, λ.χ., πρόσφατα στην Ιταλία το Ευρωπαϊκό Πανεπιστημιακό Κέντρο Πολιτιστικών Αγαθών του Ravello με τη δημιουργία του «FOR.MED Master νέων τεχνολογιών για την αξιοποίηση και τη διαχείριση της μεσογειακής πολιτιστικής κληρονομιάς»).

Γ. Κατάρτιση σχεδίου τυποποίησης για τη δημιουργία συστήματος αξιολόγησης των καταλυμάτων και της φιλοξενίας το οποίο θα διασφαλίζει την τήρηση μέσων προτύπων κατά την ταξινόμηση των κτιρίων και των υπηρεσιών

Η βελτίωση της ποιότητας του τουρισμού αποτελεί θεμελιώδες αξίωμα που βρίσκεται στο επίκεντρο διαφόρων ευρωπαϊκών προγραμματικών μελετών. Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού υπογραμμίζει ότι «η ποιότητα συνδέεται με την αντίληψη του τουρίστα και με το βαθμό ικανοποίησής του σε σχέση με την εμπειρία που έχει ως προς το προϊόν». Οι μέθοδοι ελέγχου της ποιότητας εντοπίζονται στις σειρές ISO 9000 και 14000, στη μεθοδολογία EFMQ και στην ταξινόμηση βάσει αστεριών (καθώς και στα εθνικά συστήματα αξιολόγησης).

Η βελτίωση της ποιότητας προϋποθέτει διαρθρωτικές πολιτικές, προστασία των καταναλωτών, περιβαλλοντική πολιτική, διαχείριση στον τομέα των μεταφορών και επιχειρηματικό πνεύμα.

Η Επιτροπή των Περιφερειών εκτιμά ότι σε κάθε περίπτωση μια πραγματική πολιτική για την ποιότητα πρέπει να έχει ως επίκεντρο τον τουρίστα: γύρω από την αντίληψη των αναγκών του και την πραγματική ικανότητα ικανοποίησής τους πρέπει να διαρθρωθεί μια ενιαία πρόταση που να καθορίζει με σαφήνεια το ποιοτικό επίπεδο των διαφόρων συνιστωσών του συστήματος τουρισμού.

Οι πρακτικές ικανοποίησης του πελάτη παρέχουν ενδιαφέροντα σημεία αναφοράς που μπορούν να οδηγήσουν σε αποτελεσματικές μεθοδολογίες αξιολόγησης.

Η παροχή λειτουργικών/εμπορικών συμβουλών, η διοργάνωση εκστρατειών ευαισθητοποίησης, η παροχή χρηματοδοτικών κινήτρων αποτελούν συντελεστές ενός προγράμματος αναγνώρισης των διαρθρώσεων ποιότητας που προορίζονται για τον χρήστη τουρίστα με στόχο την υλοποίηση παρεμβάσεων για την ομοιογενοποίηση του συστήματος αξιολόγησης των προτύπων ποιότητας των διαρθρώσεων υποδοχής.

Είναι σαφές ότι δεν υπάρχει επί του παρόντος ενιαία κοινοτικό σύστημα προτύπων ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών στον τουρίστα: από την διαμονή στα ξενοδοχεία έως τα εστιατόρια, από τις μεταφορές έως φάσμα των επιλογών ελεύθερου χρόνου κλπ. Εν αναμονή της εξασφάλισης του στόχου της εναρμόνισης των κριτηρίων και των προτύπων στο σύνολο της ευρωπαϊκής επικράτειας, η ΕΤΠ συνιστά στην Επιτροπή την τακτική αξιολόγηση των υφισταμένων εθνικών συστημάτων.

Δ. Προώθηση της επίσημης αναγνώρισης εκ μέρους των διαρθρώσεων φιλοξενίας ενός Χάρτη Υποχρεώσεων έναντι του τουρίστα

Ο προσδιορισμός του χρήστη μέσω της μεθόδου της πρακτικής ικανοποίησης του πελάτη αποτελεί προπαρασκευαστική αρχή της πρότασης θέσπισης Ευρωπαϊκού Χάρτη Υποχρεώσεων έναντι του τουρίστα. Η ανάγκη προάσπισης των δικαιωμάτων του τουρίστα συνδέεται με τη δυνατότητα διευκόλυνσης της επίτευξης κοινών προτύπων ποιότητας και δρομολόγησης ευρείας δράσης παρακολούθησης βάσει των συμμετοχών στην πρωτοβουλία.

Ενδιαφέρουσα αναφορά για την κατάρτιση του Ευρωπαϊκού Χάρτη Υποχρεώσεων αποτέλεσε ο Δεοντολογικός Χάρτης Πολιτιστικού Τουρισμού τον οποίο παρουσίασε το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο Πολιτιστικού Τουρισμού (Ευρωπαϊκό Πανεπιστημιακό Κέντρο Πολιτιστικών Αγαθών του Ravello) στο Paestum στις 5 Νοεμβρίου 1999 κατά το δεύτερο συνέδριο του Μεσογειακού Κέντρου Αρχαιολογικού Τουρισμού, μιας εκδήλωσης που σχεδιάστηκε και διοργανώθηκε από την επαρχία του Σαλέρνου.

Ιδιαίτερη σημασία έχει η παράγραφος του Χάρτη σχετικά με τις υποχρεώσεις φιλοξενίας. Παρόλο που το έγγραφο λαμβάνει υπόψη τη σχέση μεταξύ τουριστικής χρήσης και πολιτιστικών αγαθών, ουσιαστικά υπογραμμίζει την ανάγκη να τίθεται ο τουρίστας στο επίκεντρο κάθε δράσης, επιβάλλοντας «μια υποδοχή συνεπή με τις υποσχέσεις και που σέβεται την προσωπικότητα των φιλοξενουμένων. Πρέπει να διασφαλίζονται κατάλληλες υπηρεσίες και φιλοξενία, επαρκής πληροφόρηση, απουσία κάθε διάκρισης. Από την πλευρά τους, οι επισκέπτες πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τα ιδιαίτερα ήθη και έθιμα και τον πολιτισμό του τόπου. Αναγνωρίζονται ιδίως οι παραδόσεις και οι θρησκευτικές και ηθικές πεποιθήσεις των κατοίκων. Ο Χάρτης, προτείνοντας αυτά τα κριτήρια, δεν επιδιώκει να επιβάλει έναν κανονισμό στους φορείς ή τα άτομα. Στόχος του είναι να αποτελέσει ένδειξη καθολικών αρχών προκειμένου να προωθηθεί μια πραγματική κουλτούρα αυτού του είδους τουρισμού. Απευθύνεται συνεπώς στο αίσθημα

ευθύνης των ενδιαφερόμενων ατόμων. Αναφέρεται στις συμβάσεις, τις συστάσεις και τις οδηγίες που έχουν διατυπωθεί σε διάφορες περιστάσεις και απευθύνεται στους ενδιαφερόμενους διεισδύει, εδαφικούς και κλαδικούς οργανισμούς».

Η βασική αρχή που προσεγγίζει περισσότερο την ανάγκη θέσπισης Χάρτη Υποχρεώσεων για όσους υποδέχονται τους τουρίστες συνοψίζεται σε έναν βασικό συλλογισμό που ισχύει για τον τουρισμό εν γένει και όχι μόνο για τον πολιτιστικό τουρισμό. «Ο πολιτιστικός τουρισμός — επισημαίνεται στο Δεοντολογικό Χάρτη Πολιτιστικού Τουρισμού — πραγματοποιεί μια συνάντηση με νέες ανθρώπινες πραγματικότητες, συχνά διαφορετικών πολιτισμών. Ευνοεί συνεπώς τη φιλία μεταξύ ατόμων διαφορετικής προέλευσης και την ανάπτυξη καλύτερων σχέσεων, απαραίτητη προϋπόθεση για την ανάπτυξη της τοπικής και της διεθνούς κοινότητας. Αποτελεί πραγματικό παράγοντα αλληλεγγύης και ειρήνης».

Λαμβάνοντας ως βάση αυτή την τυπολογία προσέγγισης, η Επιτροπή των Περιφερειών επιβεβαιώνει ότι ο σεβασμός της αξιοπρέπειας του ατόμου και, συνεπώς, του τουρίστα εντάσσεται πλήρως στις υποχρεώσεις φιλοξενίας και προηγείται κάθε προσφοράς εμπορικής φύσης. Η καθιέρωση αυτής της αρχής σε έναν κοινοτικό Χάρτη Υποχρεώσεων αποτελεί βήμα εξαιρετικής πολιτικής και πολιτιστικής σημασίας.

E. *Αναζήτηση και καθορισμός, μέσω τοπικών ερευνών στα κράτη μέλη, των νέων χαρακτηριστικών του χρήστη τουριστικών υπηρεσιών όπως διαμορφώθηκαν την επομένη της 11ης Σεπτεμβρίου 2001 με την περαιτέρω αξιοποίηση του πολιτιστικού τουρισμού και του οικοτουρισμού που αποτελούν τομείς ιδιαίτερα πρόσφορους για την προώθηση εκστρατειών «αποεποχοποίησης» των ροών*

Στο σενάριο που διατύπωσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την εξέλιξη της δημογραφικής δομής του ευρωπαϊκού πληθυσμού, τίθεται ένα από τα κυριότερα προβλήματα της τουριστικής δραστηριότητας που αφορά τη διαχείριση των ροών: «... η συγκέντρωση σε συγκεκριμένες και περιορισμένες περιόδους στη διάρκεια του έτους.»

Πολιτισμός και περιβάλλον καθίστανται άξονες προτεραιότητας για την αντιμετώπιση ορισμένων ζητημάτων πρωταρχικής σημασίας για την ανάπτυξη του τουρισμού. Ο πολιτιστικός τουρισμός αποτελεί εδώ και καιρό σημαντικό πόρο της Ευρώπης: σε αυτήν την κατεύθυνση πρέπει να καταβληθούν περαιτέρω σημαντικές προσπάθειες προκειμένου να διαμορφωθεί μια προσφορά όσο το δυνατόν πιο συντονισμένη, ικανή να ενεργοποιεί τη συνεργασία των διάφορων περιφερειών με κοινές ιστορικές, καλλιτεχνικές, οινογαστρονομικές και άλλες παραδόσεις, ώστε να αξιοποιηθεί

οργανικά και στρατηγικά ο μεγάλος πόρος του αγροτικού τουρισμού και να προκύψουν θετικές επιδράσεις και στον γεωργικό τομέα.

Από την άποψη αυτή, το σχέδιο του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημιακού Κέντρου Πολιτιστικών Αγαθών με τίτλο «Μεσογειακό πρόγραμμα για τα πολιτιστικά αγαθά» μπορεί να παράσχει ορισμένα σημεία εκκίνησης μεγάλου ενδιαφέροντος. Το Κέντρο έδωσε σε εφαρμογή έναν πραγματικό πολιτιστικό «διάυλο» με τις χώρες της Βόρειας Μεσογείου ιδρύοντας ένα Μεσογειακό Παρατηρητήριο-Εργαστήριο στο πλαίσιο του οποίου πραγματοποιούνται, σε τακτά χρονικά διαστήματα, συναντήσεις μεταξύ των εκπροσώπων των πολιτιστικών παραδόσεων της Ευρώπης, της Βόρειας Αφρικής και της Μέσης Ανατολής με στόχο την προώθηση δράσεων έρευνας και κατάρτισης για την προστασία και την αξιοποίηση των πολιτιστικών αγαθών των οικείων περιφερειών. Πρόκειται, συνεπώς, για μια εμπειρία που επιτρέπει τη συγκεκριμένη αξιολόγηση της σημασίας των διαπολιτισμικών ανταλλαγών που λογικά προορίζονται να προωθήσουν την υλοποίηση ποιοτικών τουριστικών ροών.

Η Επιτροπή των Περιφερειών τάσσεται υπέρ της εφαρμογής μιας Ατζέντας 21 για τον τουρισμό στην Ευρώπη, σχέδιο που βρίσκεται ήδη στο επίκεντρο του προβληματισμού μιας ομάδας διευθυνσης η οποία προεδρεύεται από την Επιτροπή και θα παρουσιάσει σχετικό έγγραφο στην παγκόσμια σύνοδο κορυφής για τη βιώσιμη ανάπτυξη τον προσεχή Σεπτέμβριο στο Γιοχάνεσμπουργκ. Για την προώθηση αυτής της στρατηγικής υπάρχουν ήδη σχέδια για την Ατζέντα 21 για τη Μεσόγειο και τη Βαλτική, τον Προορισμό 21 στη Δανία, και την τοπικού χαρακτήρα Ατζέντα 21 για την Calvià (Βαlearίδες Νήσοι, Ισπανία). Πέραν του δραστήριου έργου πολλών κοινοτήτων για την Ατζέντα 21, η Σουηδία ανέπτυξε πρόσφατα ποιοτικά κριτήρια για τη χορήγηση σήματος οικολογικού τουρισμού σε προτάσεις στον τομέα της φύσης και του πολιτισμού.

Η ΕΤΠ συμφωνεί με τους στόχους που έδωσε η Επιτροπή στην ανακοίνωσή της: «πρόβλεψη και ελαχιστοποίηση του αντίκτυπου που επιφέρει ο τουρισμός στο περιβάλλον και στο έδαφος των προορισμών, διαχείριση της αύξησης των μεταφορών, προώθηση προσεκτικής βιομηχανίας σε τοπικό επίπεδο και υπεύθυνου τουρισμού ως παράγοντα κοινωνικοπολιτισμικής ανάπτυξης».

Σε αυτή την κατεύθυνση θα ήταν ίσως σκόπιμο να σχεδιαστούν παρεμβάσεις με στόχο τη διάδοση μιας περιβαλλοντικής κουλτούρας που να συνδέεται με την κουλτούρα της εκ νέου ανακάλυψης και της αξιοποίησης μιας διάχυτης ιστορικής, καλλιτεχνικής και πολιτιστικής κληρονομιάς.

Υπό το φως αυτών των εκτιμήσεων, είναι αναγκαίο να πραγματοποιηθεί έρευνα στα κράτη μέλη προκειμένου να καθοριστούν οι νέες τυπολογίες χρήστη τουριστικών υπηρεσιών και να προβλεφθούν επαρκή μέσα στήριξης και παρακολούθησης της ζήτησης.

Βρυξέλλες, 10 Οκτωβρίου 2002.

Ο Πρόεδρος

της Επιτροπής των Περιφερειών

Albert BORE

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Ο δρόμος προς ένα Σύνταγμα για τους ευρωπαίους πολίτες»

(2003/C 66/05)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ,

έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα της Προεδρίας της Ενώσεως που διατυπώθηκαν στο τέλος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 14ης και 15ης Δεκεμβρίου 2001 και, ιδιαίτερα, την δήλωση του Laeken για το μέλλον της Ενώσεως·

έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που τιτλοφορείται «Ένα όραμα για την Ευρωπαϊκή Ένωση» (COM(2002) 247 τελικό)·

έχοντας υπόψη το Λευκό Βιβλίο για την «Ευρωπαϊκή διακυβέρνηση» της 25ης Ιουλίου 2001 (COM(2001) 428 τελικό)·

έχοντας υπόψη τη συμβολή της στην Ευρωπαϊκή Συνέλευση της 4ης Ιουλίου 2002 (CdR 127/2002 fin)·

έχοντας υπόψη το ψήφισμά της της 14ης Νοεμβρίου 2001 για την «Προετοιμασία του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Laeken και το μέλλον της ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα πλαίσια της προσεχούς διακυβερνητικής διάσκεψης του 2004» (CdR 104/2001 fin)⁽¹⁾·

έχοντας υπόψη την έκθεσή της για την εγγύτητα της 20ής Σεπτεμβρίου 2001 (CdR 436/2000 fin) και τη δήλωση της Salamanca της 22ας Ιουνίου 2001 (CdR 107/2001 fin)·

έχοντας υπόψη το ψήφισμά της της 4ης Απριλίου 2001 για την «Εκβαση της διακυβερνητικής διάσκεψης 2000 και τη συζήτηση για το μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης» (CdR 430/2000 fin)⁽²⁾·

έχοντας υπόψη τις γνωμοδοτήσεις της της 15ης Σεπτεμβρίου 1999 και της 13ης Απριλίου 2000 για τις εκθέσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στο Συμβούλιο «Βελτίωση της νομοθεσίας 1998» και «Βελτίωση της νομοθεσίας 1999» (CdR 50/1999 fin και CdR 18/2000 fin)⁽³⁾·

έχοντας υπόψη το ψήφισμά της της 20ής Σεπτεμβρίου 2000 «Για ένα ευρωπαϊκό συνταγματικό πλαίσιο» (CdR 144/2000 fin)⁽⁴⁾·

έχοντας υπόψη τις γνωμοδοτήσεις της της 14ης Δεκεμβρίου 2000 με θέμα «Νέες μορφές διακυβέρνησης: ένα πλαίσιο πρωτοβουλίας των πολιτών» (CdR 182/2000 fin)⁽⁵⁾ και «Λευκό Βιβλίο για την διακυβέρνηση» της 13ης Μαρτίου 2002 (CdR 103/2001 fin)⁽⁶⁾·

έχοντας υπόψη την γνωμοδότηση για το «σχέδιο έκθεσης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου όσον αφορά τον προσδιορισμό των αρμοδιοτήτων μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών» της 13ης Μαρτίου 2002 (CdR 466/2001 fin)⁽⁷⁾,

έχοντας υπόψη την απόφαση που υιοθέτησε το Προεδρείο της στις 12 Ιουνίου 2001 να καταρτίσει γνωμοδότηση που να αναλύει σε βάθος τις επιπτώσεις της διαδικασίας απλοποίησης, ενοποίησης και μετατροπής σε σύνταγμα των συνθηκών, και να αναθέσει στην Επιτροπή συνταγματικών θεμάτων και ευρωπαϊκής διακυβέρνησης την προετοιμασία των σχετικών εργασιών·

έχοντας υπόψη το σχέδιο γνωμοδότησης που υιοθετήθηκε στις 9 Ιουλίου 2002 από την Επιτροπή συνταγματικών θεμάτων και ευρωπαϊκής διακυβέρνησης (εισηγήτρια: η κα Bresso (I-PSE), Πρόεδρος της Επαρχίας του Τουρίνου (CdR 114/2002 rev. 2)·

εκτιμώντας ότι το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Laeken την κάλεσε να είναι παρούσα με την ιδιότητα του ενεργού παρατηρητή στην Συνέλευση που συγκλήθηκε με την ευκαιρία αυτή, και ότι το θέμα του καθορισμού ενός δρόμου προς το Σύνταγμα για τους ευρωπαίους πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης θεωρείται ως ένα θέμα που πρέπει να αντιμετωπισθεί ενόψει της ανανεωμένης Ενώσεως·

(1) EE C 107 της 3.5.2002, σ. 36.

(2) EE C 253 της 12.9.2001, σ. 25.

(3) EE C 374 της 23.12.1999, σ. 11 και EE C 226 της 8.8.2000, σ. 60.

(4) EE C 22 της 24.1.2001, σ. 4.

(5) EE C 144 της 16.5.2001, σ. 1.

(6) EE C 192 της 12.8.2002, σ. 24.

(7) EE C 192 της 12.8.2002, σ. 31.

εκτιμώντας ότι, στη δήλωση του Laeken, κατά τον καθορισμό της προβληματικής για τον εντοπισμό του δρόμου προς το ευρωπαϊκό Σύνταγμα οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων αναφέρθηκαν επανειλημμένα στην ανάγκη απλοποίησης των συνθηκών για να εξασφαλισθεί μεγαλύτερη διαφάνεια στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στις διαδικασίες λήψεως αποφάσεων και προκειμένου η προσέγγισή της προς τους πολίτες με τον τρόπο αυτό·

εκτιμώντας ότι οι περιφέρειες και οι τοπικές αυτοδιοικήσεις, λόγω της φύσεώς τους είναι πλησιέστερα στους πολίτες από οποιοδήποτε άλλο επίπεδο λήψεως αποφάσεων και εφαρμόζουν κάθε μέρα τον μεγαλύτερο αριθμό κοινοτικών αποφάσεων φέρνοντας την Ευρώπη στην ζωή των κατοίκων των τοπικών κοινοτήτων·

εκτιμώντας ότι εδώ και καιρό η ΕΤΠ εξέφρασε τις απόψεις της σχετικά με τη διαδικασία μετατροπής σε Σύνταγμα των συνθηκών θεωρώντας απαραίτητο να εξετασθεί μια πρωτοβουλία που θα αποβλέπει στο να καταστούν πιο διαφανείς οι Συνθήκες ώστε να καταστούν ευανάγνωστες εκ μέρους των πολιτών·

εκτιμώντας ότι το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο προσυπογράφει την ανάγκη αυτή και την κατατάσσει μεταξύ των προκλήσεων και των μεταρρυθμίσεων που απαιτούνται για μια ανανεωμένη Ένωση, οι οποίες απαριθμούνται μεταξύ των συμπερασμάτων του Laeken·

θεωρώντας ότι στη συζήτηση που άρχισε μετά την Νίκαια για το μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία προπαρασκευάζει την μελλοντική μεταρρύθμιση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι ευρωπαϊκές τοπικές και περιφερειακές αρχές δεν μπορούν να περιοριστούν στο ρόλο του απλού θεατή·

υιοθέτησε, στις 10 Οκτωβρίου 2002, κατά τη διάρκεια της 46ης συνόδου ολομέλειας, την ακόλουθη γνωμοδότηση.

ΑΠΟΨΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

1. Η απλοποίηση των Συνθηκών

Η Επιτροπή των Περιφερειών

1.1. Έχει την πρόθεση να εξετάσει τις λεπτομέρειες και τους στόχους της διαδικασίας απλοποίησης, ενοποίησης και μετατροπής των συνθηκών σε σύνταγμα, οι οποίες σήμερα δεν ανταποκρίνονται πλήρως στο αίτημα για δημοκρατία, διαφάνεια και απλοποίηση που υποβάλλουν οι πολίτες, αλλά και οι περιφερειακοί και τοπικοί οργανισμοί που σχετίζονται άμεσα με την εφαρμογή των κανόνων αυτών.

1.2. Υπενθυμίζει ότι, επί του παρόντος, η Ευρωπαϊκή Ένωση βασίζεται σε τέσσερις διαφορετικές Συνθήκες και αναπτύσσει τις ποικίλες πολιτικές της μέσω διαφορετικών διαδικασιών ανάλογα με το αντικείμενο. Συνεπώς, οι πολιτικοί στόχοι, αρμοδιότητες και μέσα καθορίζονται μεμονωμένα στις εν λόγω Συνθήκες. Η κατάσταση αυτή — που προέκυψε από τη διαδικασία υλοποίησης της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης κατά τη διάρκεια των τελευταίων πενήντα ετών — σήμερα προκαλεί σύγχυση και ενίοτε ασάφεια, γεγονός το οποίο δεν αφήνει πλέον περιθώρια στην Ένωση να ενεργεί με την απαιτούμενη αποτελεσματικότητα. Ενόψει της ευρύτερης διεύρυνσης στην ιστορία της, η Ένωση οφείλει να αντιμετωπίσει το πρόβλημα αυτό και να το λύσει με λογικό τρόπο.

1.3. Θεωρεί ότι το πρόβλημα αυτής της σχεδόν απόλυτης πλέον μη αναγνωσιμότητας των κανόνων που περιλαμβάνονται στις Συνθήκες δεν μπορεί να αγνοηθεί σε μια διαδικασία που θέτει ως πρώτο στόχο την εγγύτητα στον πολίτη. Ένας διαφανής κανόνας είναι, πρώτα απ' όλα ένας κανόνας που μπορεί να αναγνωσθεί και να γίνει κατανοητός από όλους τους πολίτες.

1.4. Πιστεύει ότι, δίπλα στο θέμα αυτό, που τίθεται πλέον με επιτακτικότητα προκειμένου να μεταδοθεί στους πολίτες η θετική αξία της Ευρώπης, τίθεται η ανάγκη να καταστεί πιο ουσιαστική η κοινοτική νομοθεσία. Η νομοθεσία αυτή θα πρέπει να έχει το

γενικό και αφηρημένο χαρακτήρα που πρέπει να έχουν οι βασικοί κανόνες προκειμένου να αφήσει στις κανονιστικές ρυθμίσεις, που θα πρέπει να θεσπιστούν με πλήρη εφαρμογή της επικουρικότητας και σύμφωνα με τους μηχανισμούς και τη μέθοδο της διακυβέρνησης, το καθήκον του λεπτομερούς προσδιορισμού με πλήρη τήρηση των κοινοτικών αρχών.

1.5. Επισημαίνει ότι, ενόψει της προοπτικής αυτής, θα ήταν επίσης σκόπιμο να επανεξετασθεί η διάκριση μεταξύ Ένωσης και Κοινότητας για την επίτευξη ενός συστήματος λειτουργίας το οποίο να παρέχει σημαντικότερες δυνατότητες για την άσκηση αποτελεσματικής επιρροής στα θέματα που πραγματικά ενδιαφέρουν τους πολίτες.

1.6. Υποστηρίζει ότι η διαδικασία αυτή θα αντιστοιχούσε στη μετατροπή των σημερινών Συνθηκών σε Συνθήκη συνταγματικού χαρακτήρα μέσω ενός μηχανισμού που δεν θα επιδιώκει την απλή συστηματοποίηση αλλά την ανάδειξη των γενικών εκείνων αρχών που θα πρέπει να λειτουργήσουν ως οδηγός για την κοινοτική νομοθεσία. Μια παρόμοια αλλαγή θα επέτρεπε μια απλοποίηση μέσω της οποίας, με την ανακεφαλαίωση των στόχων της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις πιο βασικές αρχές τους, οι πολίτες θα μπορούσαν να κατανοήσουν ποια είναι η σημασία της ενώσεώς τους.

1.7. Υπενθυμίζει ότι η εμπειρία της Νίκαιας έχει καταδείξει ότι πρέπει πλέον να προχωρήσουμε σε μια σφαιρική μεταρρύθμιση των Συνθηκών που να ανταποκρίνεται κυρίως και κατά πρώτον σε δύο ανάγκες: τον εκδημοκρατισμό των Οργάνων και τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας ενόψει της διεύρυνσης. Η απάντηση στις προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Ευρώπη ήταν ανεπαρκής αλλά είχε το πλεονέκτημα να προβάλλει με σαφήνεια όλους τους περιορισμούς που ενέχει η αποκλειστικά διακυβερνητική μέθοδος για την αναθεώρηση των Συνθηκών. Άλλωστε, τους περιορισμούς αυτούς αναγνώρισαν και οι ίδιες οι κυβερνήσεις κατά την υιοθέτηση της δήλωσης 23, η οποία αιτιολογεί τις προβλέψεις που περιλαμβάνει για μια διαδικασία που να προβλέπει την εμπλοκή πολλαπλών φορέων οι οποίοι μέχρι τώρα κρατήθηκαν στο περιθώριο των αρμόδιων για τη λήψη αποφάσεων αρχών και οι οποίες δεν είναι τίποτε άλλο παρά μορφές για την έκφραση της βουλήσεως των πολιτών της Ενώσεως.

1.8. Εφιστά την προσοχή στο γεγονός ότι είναι απαραίτητο να σημειωθεί πρόοδος όσον αφορά την ικανότητα δράσης της Κοινότητας και την αποτελεσματικότητα των συναφών μηχανισμών λήψης αποφάσεων και ενόψει της διεύρυνσης.

1.9. Υπογραμμίζει ότι, για την κατ' ουσία διαφύλαξη της κοινοτικής μεθόδου, απαιτείται επαναπροσδιορισμός και αποσαφήνιση των αρμοδιοτήτων, ενώ η ενδεχόμενη μεταβίβαση αρμοδιοτήτων θα πρέπει να συνοδεύεται από ενδεδειγμένα θεσμικά μέσα τα οποία να συμβάλουν αποτελεσματικά στην ικανότητα λήψεως αποφάσεων.

1.10. Υπενθυμίζει, ειδικότερα, ότι είναι σημαντικό να αναγνωριστεί η οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή ως μία από τις σημαντικότερες αποστολές της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να αποτελέσει κοινή αρμοδιότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των κρατών μελών και των τοπικών και περιφερειακών αρχών.

1.11. Κρίνει ότι με τη σύγκλιση της Ευρωπαϊκής Συνέλευσης αρχίζει μια πορεία προς ένα Σύνταγμα κατά την οποία οι πολίτες πρέπει να μπορούν όντως να εκφράζουν, είτε άμεσα, είτε μέσω των διαφόρων εκπροσώπων τους, ποιο μέλλον επιθυμούν για την Ευρώπη και οι εργασίες της Συνέλευσης να μπορούν να στεφθούν με ευρεία συναίνεση από την υιοθέτηση ενός σχεδίου Συντάγματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που να ανταποκρίνεται στις προσδοκίες των πολιτών και με το οποίο να μπορούν να ταυτιστούν.

1.12. Υπενθυμίζει ότι η απαιτούμενη κάλυψη του δημοκρατικού ελλείμματος κατά τη διαδικασία ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης περιλαμβάνεται εδώ και καιρό μεταξύ των πολιτικών προτεραιοτήτων της Επιτροπής των Περιφερειών.

1.13. Υπενθυμίζει ότι τα μέλη της ΕΤΠ εκπροσωπούν τους πολίτες στα ευρωπαϊκά όργανα και τα ευρωπαϊκά όργανα στους πολίτες. Πράγματι, αποτελούν το συνδεδετικό κρίκο μεταξύ της τοπικής και περιφερειακής ευαισθησίας και του ευρωπαϊκού επιπέδου. Εύχονται όπως η επιδιωκόμενη απλούστευση της νομοθεσίας συνοδεύεται από ευρεία ενημερωτική εκστρατεία στην Κοινότητα, με τη βοήθεια των παραδοσιακών μέσων ενημέρωσης και με ιδιαίτερη προσοχή στους νέους, που αποτελούν τις μελλοντικές γενιές των Ευρωπαίων πολιτών. Μόνο η εμπειριστατωμένη γνώση των βασικών αρχών της ΕΕ μπορεί να εξασφαλίσει την ανάπτυξη και την τόνωση μιας πραγματικής «αίσθησης του ανήκειν».

1.14. Υπογραμμίζει ότι κατά τη διάρκεια της πρώτης διάσκεψης για την εγγύτητα στη Σαλαμάνκα και κατά την προπαρασκευαστική συζήτηση που προηγήθηκε εξετάστηκε ευρέως η πτυχή αυτή. Επιβεβαιώνοντας την πεποίθηση ότι η αρχή της εγγύτητας είναι απαραίτητη για την καλή διακυβέρνηση της ΕΕ, η ΕΤΠ απέδειξε άλλωστε ότι η τοπική και περιφερειακή διάσταση αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα αυτής της έννοιας. Συνεπώς, αποκτά ουσιαστική σημασία να γίνει πιο φανερή η συνδρομή των τοπικών και περιφερειακών αρχών στη δημοκρατική λειτουργία της Ευρώπης, κυρίως μέσω της ενεργούς συμμετοχής στη συζήτηση για το μέλλον της Ενώσεως που θα πρέπει να συνοδεύσει την ΕΕ κατά τη μετάβαση από τη Διάσκεψη της Νίκαιας στη ΔΔ του 2004. Οι τοπικοί και περιφερειακοί οργανισμοί είναι οι φορείς που μπορούν καλύτερα από κάθε άλλον να διασφαλίσουν ότι η καθημερινότητα,

οι επιδιώξεις των πολιτών, επιδιώξεις που είναι σαφέστερα αισθητές στην τοπική και περιφερειακή σφαίρα, εκφράζονται στις αποφάσεις που λαμβάνονται σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Μόνον αν εξασφαλιστεί ο δεσμός αυτός θα είναι δυνατόν να ανακαλυφθεί και πάλι η έννοια και η αξία της ευρωπαϊκής οικοδόμησης με την ανάπτυξη της σχέσης μεταξύ πολιτών και Ευρωπαϊκής Ένωσης.

2. Η αναθεώρηση των Συνθηκών

Η Επιτροπή των Περιφερειών

2.1. Υπενθυμίζει ότι η υιοθέτηση του παραρτήματος IV της Συνθήκης της Νίκαιας που περιλαμβάνει τη διακήρυξη για το μέλλον της Ενώσεως, προβλέπει ρητώς τη διεξαγωγή ευρέων συζητήσεων με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη. Οι τοπικοί και περιφερειακοί οργανισμοί αποτελούν σίγουρα ευρέως ενδιαφερόμενα μέρη σε σχέση με την διαδικασία αυτή και πρέπει να εκφέρουν τις απόψεις τους και ως προς το θέμα της αναθεώρησης των Συνθηκών, το οποίο τους αφορά όχι μόνο επειδή αποτελούν τους εκπροσώπους που βρίσκονται εγγύτερα στον πολίτη αλλά και ως οργανισμούς που συμμετέχουν όλο και πιο ενεργά στην υλοποίηση των κοινοτικών πολιτικών και στην εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας.

2.2. Κρίνει ότι πρώτο και αναντίρρητο πρόβλημα των Συνθηκών σήμερα αποτελεί σίγουρα η μη αναγνωσιμότητά τους. Το πρώτο στάδιο της απλοποίησης είναι σίγουρα να μπορέσουν οι πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης να διαβάσουν και να καταλάβουν γιατί υπάρχει η Ένωση και ποιο είναι οι στόχοι της. Επ' αυτού οι τοπικοί και περιφερειακοί φορείς επιθυμούν να υπογραμμίσουν ότι αποτελούν το φυσικό σημείο αναφοράς όλων των Ευρωπαίων πολιτών, καθώς και την ιδανική έδρα ενημέρωσης και διαβούλευσης.

2.3. Υπογραμμίζει ότι κατόπιν, έρχεται το προαναφερθέν θέμα της επαναφοράς του κοινοτικού νομοθετικού συστήματος στις αρχές της ιεραρχίας μεταξύ των πηγών και της παραγωγής κανόνων που βαίνουν από το γενικό στο επιμέρους, με πλήρη τήρηση σε κάθε επίπεδο των θεμελιωδών αρχών. Θα πρόκειται για επίσημες διεθνείς Συνθήκες που θα εξασφαλίσουν όμως την ύπαρξη ενός νομικού συστήματος που θα είναι πλέον μοναδικό και θα βρει στους θεμελιώδεις κανόνες τις βασικές του αρχές. Κατόπιν, οι θεμελιώδεις κανόνες θα συμπληρωθούν με λειτουργικούς κανόνες που θα μπορούν να υπαγορευθούν σε άλλο επίπεδο κατά τρόπο που δεν θα συμπίπτει αναγκαστικά απολύτως, αφού ο βαθμός εναρμόνισης τους θα εξαρτάται από τα χαρακτηριστικά και τον δέοντα σεβασμό των συνταγματικών τάξεων των κρατών μελών.

2.4. Κρίνει ότι η εφαρμογή πολιτικής πλησίον των πολιτών σημαίνει ότι οι περιφερειακοί και τοπικοί οργανισμοί διαθέτουν περιθώριο αξιολογικής κρίσης σχετικά με την εφαρμογή των κοινοτικών αποφάσεων. Η διασφάλιση ευρωπαϊκού υποδείγματος που βασίζεται, σε ακριβείς και λεπτομερείς κανόνες για να εξασφαλίσει τον ανταγωνισμό καταλήγει σε βάρος του ρόλου της αυτονομίας και, ειδικότερα, σφετερίζεται τις αρμοδιότητες των περιφερειών συνταγματικού χαρακτήρα. Αντίθετα, είναι σκόπιμο η προστασία αυτή να γίνεται μέσω της σταθερής προώπισης ορισμένων γενικών αρχών που εφαρμόζονται κατόπιν σαφώς μέσω κανόνων και κανονισμών που υπαγορεύουν τα κράτη μέλη, οι περιφερειακοί και τοπικοί οργανισμοί με βάση κανόνες ευθυκρίσιας και αυτονομίας. Μια πολιτική καλής διακυβέρνησης, σε οποιοδήποτε εδαφικό επίπεδο κι αν αναφέρεται, δεν μπορεί να μη στηρίζεται στη διαβούλευση κι αυτό είναι ιδιαίτερα αληθές στο τοπικό και περιφερειακό επίπεδο όπου η αντιπροσωπευτική δημοκρατία και η ελεγκτική της ικανότητα είναι πιο αισθητές.

2.5. Υπενθυμίζει ότι οι οργανισμοί αυτοί σύμφωνα με τα εθνικά συντάγματα έχουν σημαντικές και αποκλειστικές αρμοδιότητες σε πολλούς βασικούς τομείς, βρίσκονται δηλαδή σε κατάλληλη θέση για να διαδραματίσουν το ρόλο του ερμηνευτή, του φορέα των αιτημάτων των πολιτών έναντι της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Είναι αναμφισβήτητο ότι τα τελευταία χρόνια ο μη ολοκληρωμένος χαρακτήρας της πολιτικής ένωσης επηρέασε αρνητικά την αντίληψη των ευρωπαίων πολιτών έναντι της ενώσεως ως πραγματικής πολιτικής οντότητας, αποδυναμώνοντας την αίσθησή τους ότι αποτελούν μέλη της. Για να ανακτηθεί η σχέση αυτή έχει ζωτική σημασία να ανοιχθεί η Ένωση προς τους πολίτες αποκτώντας πολιτικό πρόγραμμα και κατευθυντήριες γραμμές δράσεως. Η αποκλειστικά διακυβερνητική μέθοδος θα πρέπει να αντικατασταθεί από μια διαδικασία για την τροποποίηση των συνθηκών που θα αρχίσει από τη Συνέλευση και κατά την οποία θα καταρτισθεί με διαφάνεια μια ευρωπαϊκή συνταγματική συνθήκη, υπέρ της οποίας η ΕΤΠ έχει ήδη εκφραστεί. Για να γίνει αυτό θα πρέπει να επέλθουν βαθιές θεσμικές αλλαγές στις οποίες θα συμμετάσχουν όλοι οι ενδιαφερόμενοι φορείς. Παρόμοιες αλλαγές μπορούν να είναι μόνο οι αλλαγές μιας συνταγματικής μεταρρύθμισης.

2.6. Θεωρεί ότι η διάκριση μεταξύ της βασικής Συνθήκης και των λοιπών διατάξεων που περιέχονται επί του παρόντος σε αυτήν θα έπρεπε επίσης να περιλαμβάνει ξεχωριστές διαδικασίες τροποποίησης, κατά τις οποίες να απαιτούνται διαφορετικές μορφές ειδικής πλειοψηφίας.

3. Ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων

Η Επιτροπή των Περιφερειών

3.1. Κρίνει ότι η ΕΕ πρέπει να επανεξετάσει μια «συμφωνία» με τους ευρωπαίους πολίτες που να εκφράζει μια ισχυρή αίσθηση του ανήκειν, που είναι απαραίτητη προκειμένου να εξασφαλιστεί η προσχώρηση του πολίτη σε μια κοινή μοίρα. Σ' αυτό έγκειται και η μεγάλη αξία του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ. Ο χάρτης εισήγαγε δύο ουσιαστικές καινοτόμες πτυχές: μια νέα μέθοδο επεξεργασίας, μέσω της ad hoc Συνέλευσης, και την ενασχόληση με θέματα άμεσου ενδιαφέροντος για τον πολίτη, δηλαδή με τα δικαιώματά του.

3.2. Επισημαίνει ότι επεδίωξε επανειλημμένα να προσδοθεί στο χάρτη υποχρεωτικός χαρακτήρας και να καταβληθούν προσπάθειες προκειμένου να αποτελέσει αναπόσπαστο τμήμα μιας ευρύτερης διευθέτησης για τη θέσπιση ευρωπαϊκού συντάγματος και έφερε στο φως τη βούληση των τοπικών και περιφερειακών οργανισμών για ένα νέο συντακτικό κύκλο και την πρόθεσή τους να επιδιώξουν σε αυτόν πρωταγωνιστικό ρόλο. Τα δικαιώματα που βασίζονται στις κοινές θεμελιώδεις αξίες των κρατών μελών πρέπει να παγιωθούν από τη συνθήκη της ΕΕ. Αυτό ισχύει ειδικότερα για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τα δικαιώματα των πολιτών, ενώ τα οικονομικά και κοινωνικά δικαιώματα, των οποίων την ευθύνη σε πολλά κράτη μέλη φέρουν σε μεγάλο βαθμό οι τοπικές και περιφερειακές αρχές, πρέπει να παραμείνουν πολιτικοί στόχοι σε επίπεδο ΕΕ. Εύχεται όπως με την επίλυση του προβλήματος του νομικού καθεστώς της ΕΕ καταστεί δυνατή η προσχώρηση της ΕΕ στη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για τα ανθρώπινα δικαιώματα, που έχουν ήδη υπογράψει όλα τα κράτη μέλη της Ένωσης.

3.3. Υπενθυμίζει ότι στη σύνοδο κορυφής της Νίκαιας προεβλήθη για πρώτη φορά η σαφής προοπτική της ενεργοποίησης μιας μεθόδου θεσμικής μεταρρύθμισης της ΕΕ που στηρίζεται στο υπόδειγμα της Συνέλευσης που οδήγησε στην κατάρτιση του Χάρτη των Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

4. Η υιοθέτηση συνταγματικού κειμένου

Η Επιτροπή των Περιφερειών

4.1. Υπενθυμίζει ότι έχει εδώ και καιρό λάβει θέση υπέρ ενός ευρωπαϊκού συνταγματικού πλαισίου προκειμένου να καλυφθεί το υφιστάμενο δημοκρατικό έλλειμμα της Κοινότητας, με σεβασμό προς τα συνταγματικά συστήματα που ισχύουν στα διάφορα κράτη μέλη.

4.2. Εκφράζει τη λύπη της για τον περιθωριακό ρόλο που επιφυλάσσεται ακόμη στις τοπικές και περιφερειακές αρχές κατά τη διαδικασία μεταρρύθμισης της Ένωσης, δεδομένου ότι οι εκπρόσωποι της δεν συγκαταλέγονται μεταξύ των τακτικών μελών της Συνέλευσης, η οποία είναι επιφορτισμένη με την προετοιμασία σχεδίου Συνταγματικής Συνθήκης.

4.3. Δίδει έμφαση στο γεγονός ότι οι ισχύουσες Συνθήκες προτείνουν μέσα, αρμοδιότητες και διαδικασίες λήψεως αποφάσεων που δεν επαρκούν για να διασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα της κοινοτικής διαδικασίας λήψεως αποφάσεων έναντι των προκλήσεων που συνεπάγεται μία διαρκώς πιο αλληλοεξαρτώμενη πραγματικότητα.

4.4. Ζητά να βελτιωθεί στο νέο συνταγματικό πλαίσιο η προστασία, η διασφάλιση και η εφαρμογή των αρχών της επικουρικότητας και της εγγύτητας και να εξευρεθεί ικανοποιητικότερη ισορροπία τόσο μεταξύ των θεσμικών οργάνων όσο και ανάμεσα στα θεσμικά όργανα και τις υπόλοιπες σφαιρές διακυβέρνησης.

4.5. Εκτιμά ότι η μελλοντική Συνταγματική Συνθήκη θα πρέπει να αποτελέσει μία βασική Συνθήκη η οποία δεν θα περιορίζεται σε απλή επαναδιευθέτηση των υφισταμένων, αλλά θα ενισχύει τα θεσμικά όργανα για την εξάλειψη του δημοκρατικού ελλείμματος που υπάρχει σήμερα στην Ένωση. Προς το σκοπό αυτό, είναι σημαντικό να προβλεφθεί η ενδυνάμωση του ρόλου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και ταυτόχρονα να ικανοποιηθεί το αίτημα των πολιτών για εγγύτητα, με σημαντικότερη συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών είτε διαμέσου της αντιπροσωπευτικής τους συνέλευσης: της Επιτροπής των Περιφερειών, είτε διαμέσου των αρμοδιοτήτων που τους έχουν ανατεθεί από τα αντίστοιχα εθνικά συντάγματα.

4.6. Κρίνει σκόπιμο να προβληθούν στη Συνταγματική Συνθήκη οι αξίες που αποτελούν τη βάση της ευρωπαϊκής ενοποίησης και τις οποίες η Ένωση σκοπεύει να εξακολουθήσει να εφαρμόζει, καθώς και οι αρχές που απετέλεσαν πηγή έμπνευσης για το σύστημα κανόνων και θα εφαρμοσθούν εν συνεχεία στις επί μέρους διατάξεις, μεταξύ των οποίων θα πρέπει να συμπεριληφθούν οι εξής:

- η αρχή της επικουρικότητας ως θεμελιώδης αρχή, ακόμη και σε επίπεδο κατώτερο του κρατικού σύμφωνα με όσα προβλέπονται από τα επί μέρους. Συντάγματα των κρατών μελών,

- η αρχή της αναλογικότητας,
- η αρχή της διακυβέρνησης και της εταιρικής σχέσης,
- η ευέλικτη εφαρμογή σε εθνικό, περιφερειακό ή υποπεριφερειακό επίπεδο.

4.7. Εκτιμά ότι, κατά τη σύνταξη της Συνταγματικής Συνθήκης, η αποσαφήνιση των αρμοδιοτήτων θα μπορούσε να αποτρέψει μία αυστηρή απარიθμηση και να προωθήσει την ανάληψη ενισχυμένων αρμοδιοτήτων σε ευρωπαϊκό επίπεδο — εκτός από την υφιστάμενη αρμοδιότητα στον τομέα της νομισματικής πολιτικής — και στους τομείς της κοινής ασφάλειας και της εξωτερικής πολιτικής, τομείς στους οποίους οι πολίτες αισθάνονται εντονότερα την ανάγκη να εκφράζεται η Ευρώπη ομόφωνα. Εκ παραλλήλου, θα υπήρχαν συγκλίνουσες αρμοδιότητες μεταξύ του ευρωπαϊκού και του εθνικού επιπέδου σχετικά με τις σημαντικές επιλογές, αναθέτοντας κατόπιν την άμεση εφαρμογή στο εθνικό ή στο υποπεριφερειακό επίπεδο, ανάλογα με τα διαφορετικά συνταγματικά συστήματα των κρατών μελών.

Βρυξέλλες, 10 Οκτωβρίου 2002.

Ο Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Albert BORE

Ψήφισμα της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα τις «Πρόσφατες καταστροφές που προκλήθηκαν από τις πλημμύρες στην Ευρώπη και την δημιουργία ταμείου αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης»

(2003/C 66/06)

Κατά την 66η σύνοδο ολομέλειας (συνεδρίαση της 10ης Οκτωβρίου 2002) η Επιτροπή των Περιφερειών υιοθέτησε ομόφωνα το ακόλουθο ψήφισμα:

έχοντας υπόψη το άρθρο 159 παράγραφος 3 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας·

έχοντας υπόψη την πρόταση Κανονισμού του Συμβουλίου για την ίδρυση του Ταμείου Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (COM(2002) 514 τελικό)·

έχοντας υπόψη το σχέδιο έκθεσης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για την πρόταση Κανονισμού του Συμβουλίου για τη ίδρυση του Ταμείου Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (PE 314.730)·

εκτιμώντας

- A. τις δραματικές καταστροφές από τις πλημμύρες που επήλθαν το καλοκαίρι σε περιοχές και πόλεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και των υποψηφίων κρατών μελών·
- B. ότι πολυάριθμοι άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους σε αυτές τις καταστροφές·
- Γ. ότι οι καταστροφές αυτές έπληξαν την ιδιωτική και επαγγελματική ζωή πολυάριθμων ανθρώπων και ότι θα έχουν μακροχρόνιες κοινωνικές και οικονομικές συνέπειες·
- Δ. ότι προκλήθηκαν ζημιές πολλών δισεκατομμυρίων σε ιδιωτικές ιδιοκτησίες, δημόσιες υποδομές και πολιτιστικά μνημεία σε ύψος που είναι αδύνατον να εκτιμηθεί επί του παρόντος·
- E. ότι οι φυσικές καταστροφές πλήττουν κυρίως περιοχές περιορισμένης έκτασης και ότι, κατά συνέπεια, η εκτίμηση των ζημιών και η δυνατότητα προσφυγής στο Ταμείο Αλληλεγγύης της ΕΕ πρέπει να αποτελούν και αρμοδιότητα των τοπικών και περιφερειακών αρχών.

Η Επιτροπή των Περιφερειών

1. Εκφράζει τη βαθιά λύπη και αλληλεγγύη της με τους συγγενείς, φίλους και γνωστούς των θυμάτων.
2. Εκφράζει τη συμπάθειά της για την τύχη των πολιτών που επλήγησαν και ζημιώθηκαν από τις πλημμύρες αυτές.
3. Τονίζει ιδιαίτερα την αλληλεγγύη και την αδιάκοπη βοήθεια που προσέφεραν ιδιώτες αλλά και όλοι οι ιδιωτικοί και δημόσιοι οργανισμοί στα θύματα, που δεν δίστασαν να παράσχουν βοήθεια σε ανθρώπους και να τους σώσουν από επικίνδυνες καταστάσεις, να τους παρηγορήσουν και να αμβλύνουν τον πόνο τους.
4. Η ΕΤΠ τιμά ιδιαίτερα τη βούληση, το θάρρος και την αποφασιστικότητα εκείνων που επλήγησαν από τις πλημμύρες στην προσπάθειά τους να γίνουν και πάλι κύριοι της τύχης τους και να ξεπεράσουν το συντομότερο δυνατό τις συνέπειες της καταστροφής.
5. Διαπιστώνει ότι οι συνέπειες των καταστροφών έχουν ευρωπαϊκή εμβέλεια και ότι αναπτύσσεται μία αλληλεγγύη ευρωπαϊκού επιπέδου πέρα από τα πολιτικά σύνορα με όλα τα θύματα των καταστροφών.
6. Επιδοκιμάζει το γεγονός ότι τα ευρωπαϊκά όργανα, και κατά κύριο λόγο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, αποφάσισαν επείγοντως την εφαρμογή μέτρων στήριξης καθώς και την εφαρμογή μακροπρόθεσμων μέτρων χάρη στα οποία η Ευρωπαϊκή Ένωση θα είναι σε θέση να προσφέρει σε παρόμοιες καταστάσεις τη συμβολή της προς τη συλλογική αλληλεγγύη.
7. Υποστηρίζει πλήρως την πρόταση της Επιτροπής για τη θέσπιση κανονισμού του Συμβουλίου σχετικά με την ίδρυση του ταμείου αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
8. Συμμερίζεται την άποψη ότι, σε έκτακτες περιπτώσεις, ακόμη και αν δεν πληρούνται τα ποσοτικά κριτήρια που προτείνονται από την Επιτροπή, μια καταστροφή η οποία πλήττει μεγάλο μέρος του πληθυσμού των εν λόγω περιοχών πρέπει επίσης να θεωρείται επιλέξιμη.
9. Διαπιστώνει ότι είναι απαραίτητο να ολοκληρωθούν το συντομότερο δυνατόν οι διοργανικές διαπραγματεύσεις για την ίδρυση του εν λόγω ταμείου.
10. Υπενθυμίζει ότι η Επιτροπή των Περιφερειών έχει ήδη αποφανθεί υπέρ της δημιουργίας μέσω παρέμβασης σε περίπτωση παρόμοιων σοβαρών κρίσεων στη γνωμοδότηση που εξέδωσε στις 15 Φεβρουαρίου 2001 με θέμα «Διάρθρωση και στόχοι της ευρωπαϊκής περιφερειακής πολιτικής στα πλαίσια της διεύρυνσης και της παγκοσμιοποίησης».
11. Τονίζει ότι το ταμείο αλληλεγγύης πρέπει να διακρίνεται από τα υπόλοιπα διαρθρωτικά ταμεία και άλλα κοινοτικά μέσα και ότι η αποστολή του θα πρέπει να περιορίζεται αποκλειστικά στις μεγάλες φυσικές καταστροφές.
12. Τονίζει ότι σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας παρόμοιο ταμείο θα πρέπει να συμπληρώνει τα μέτρα που θεσπίζονται σε εθνικό περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

13. Επιδοκιμάζει το γεγονός ότι προβλέπεται η θέσπιση συμφωνιών με τη συμμετοχή των περιφερειακών και τοπικών αρχών για τη χρησιμοποίηση των πόρων που θα χορηγηθούν και καλεί τα κράτη μέλη να αξιοποιήσουν παρόμοιες συμφωνίες διότι συμβάλλουν στην αποτελεσματική χρήση της κοινωνικής βοήθειας χάρη στην εκτεταμένη και έγκαιρη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων αρχών.
14. Ζητεί να διαθέτουν τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη και οι περιφέρειες κατά την αξιοποίηση, τη διαχείριση και τον έλεγχο των χορηγούμενων πόρων μία όσο δυνατόν μεγαλύτερη ευθύνη χωρίς να θίγεται το δικαίωμα ελέγχου της Επιτροπής και του Ελεγκτικού Συνεδρίου.
15. Τονίζει ότι η χορήγηση αυτών των επειγόντως απαραίτητων οικονομικών ενισχύσεων θα πρέπει να πραγματοποιείται σύντομα με διαφάνεια, με ελαστικότητα, με δίκαιο τρόπο και χωρίς γραφειοκρατία.
16. Επιδοκιμάζει τη δυνατότητα που παρέχεται στα σημερινά και τα υποψήφια κράτη μέλη αλλά και στις ενδιαφερόμενες περιφέρειες να αλλάξουν το προσανατολισμό των πόρων που χορηγούνται για τη περίοδο 2000-2006 καθώς και τα μέτρα που προτείνονται για την γεωργική πολιτική.
17. Τονίζει την αναγκαιότητα ενός εκτεταμένου και αποτελεσματικού συντονισμού όλων των μέτρων στήριξης που παρέχουν οι τοπικές και περιφερειακές, εθνικές και ευρωπαϊκές αρχές επιτόπου στις άμεσα ενδιαφερόμενες πόλεις και περιφέρειες.
18. Τονίζει ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές ως άμεσα ενδιαφερόμενοι παράγοντες, οφείλουν να δημιουργήσουν, μέσω μίας αποτελεσματικής διοίκησης αλλά και στη διάθεση κάθε υφιστάμενου μέσου, τις προϋποθέσεις και τις συνθήκες που ευνοούν την ταχεία αποκατάσταση των ζημιών, και την ανοικοδόμηση και επισκευή ιδιωτικών και δημόσιων κτιρίων και εγκαταστάσεων, επιχειρήσεων, εργοστασίων και έργων υποδομής.
19. Τονίζει ότι είναι ιδιαίτερα σημαντικό η αλληλεγγύη της Ευρωπαϊκής Ένωσης να συμπεριλαμβάνει και τις ενδιαφερόμενες υποψήφιες χώρες.
20. Καλεί τα σημερινά και τα υποψήφια κράτη μέλη καθώς και τις περιφέρειες να δώσουν απόλυτη προτεραιότητα στην πρόληψη καταστροφών με ίδια ευθύνη και να επανελέγξουν τα υφιστάμενα μέτρα και τις υφιστάμενες στρατηγικές, να τις επανεξετάσουν και ενδεχομένως να τις προσαρμόσουν, και εκτιμά ιδιαίτερα θετικά τη σχετική ανακοίνωση της Επιτροπής να χαράξει μία νέα ευρωπαϊκή στρατηγική πρόληψης καταστροφών.
21. Θεωρεί επειγόντως απαραίτητο να εκδοθεί γνωμοδότηση σχετικά με τις αποκτηθείσες εμπειρίες και γνώσεις στις ενδιαφερόμενες πόλεις και περιφέρειες για την αντιμετώπιση των καταστρεπτικών πλημμύρων καθώς και κατά την εξάλειψη των συνεπειών της καταστροφής και να διαδώσει τις εμπειρίες σε όλες τις τοπικές και περιφερειακές αρχές στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στα υποψήφια κράτη μέλη.
22. Θεωρεί απαραίτητο να συγκεντρωθούν σε μία δέσμη οι γνώσεις που διατίθενται στην Ευρώπη σχετικά με τη αντιμετώπιση πλημμύρων, και την διαχείριση των υδάτινων πόρων και προτίθεται να επεξεργαστεί, με βάση τις εν λόγω γνώσεις, μία βελτιωμένη πολιτική των κρατών μελών για τη διαχείριση, στο μέλλον, των υδάτινων πόρων και την αντιμετώπιση των πλημμυρών.
23. Αναθέτει στον Πρόεδρο της να διαβιβάσει το ψήφισμα αυτό στο Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στις ενδιαφερόμενες τοπικές και περιφερειακές αρχές.

Βρυξέλλες, 10 Οκτωβρίου 2002.

Ο Πρόεδρος

της Επιτροπής των Περιφερειών

Albert BORE